

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

Πτυχιακή εργασία

ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ. ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΤΙΡΧΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ

Μεσολόγγι 2014

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ. ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Πτυχιακή εργασία
ΤΙΡΧΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ

Επιβλέπουσα καθηγήτρια
Κα Βάθη Παναγιώτα

Μεσολόγγι 2014

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων / Μεσολογίου του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το θέμα της παρούσης πτυχιακής εργασίας είναι η σχέση που έχουν αναπτύξει οι νέοι και ειδικότερα οι φοιτητές του ΤΕΙ Μεσολογγίου για τον εθελοντισμό.

Στην εισαγωγή εκτός των εισαγωγικών εννοιών δίνονται ο σκοπός, η δομή, η υπόθεση και η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συγγραφή της πτυχιακής.

Στο 1^ο κεφάλαιο, το φαινόμενο του εθελοντισμού, αρχικά δίνονται ιστορικά στοιχεία το φαινόμενο. Έπειτα αναφέρεται η έννοια του εθελοντισμού (ο εθελοντισμός στις αναπτυσσόμενες χώρες), οι διάφοροι ορισμοί για τον εθελοντισμό (το κοινωνικό κεφάλαιο και η κοινωνία των πολιτών, οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί, οι εθελοντικοί οργανισμοί, οι έννοιες του εθελοντισμού και του εθελοντή), οι μορφές του εθελοντισμού (περιβαλλοντικός εθελοντισμός, εθελοντισμός σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, σχολικός-εταιρικός εθελοντισμός, κοινότητα εθελοντών, διεθνής εθελοντική εργασία) και τέλος το νομικό πλαίσιο του εθελοντισμού.

Το θέμα του 2^{ου} κεφαλαίου είναι, ο εθελοντισμός και νέοι. Σκιαγραφούνται τα κίνητρα εθελοντισμού, οι λόγοι που ωθούν τον εθελοντισμό, οι λόγοι μη προώθησης του εθελοντισμού, οι δραστηριότητες του εθελοντισμού (κοινωνική δραστηριότητα, έκτακτες ανάγκες, αμοιβαία βοήθεια ή «αυτοβοήθεια», υπεράσπιση δικαιωμάτων, προσωπική βοήθεια ή υποστήριξη, παιδιά και νέοι, ανθρώπινα δικαιώματα, οικονομική δικαιοσύνη, θρησκευτικός εθελοντισμός, εκπαίδευση, ιατρική περίθαλψη, περιβάλλον, νομικές υπηρεσίες, πολιτισμός, ψυχαγωγία) και τέλος οι προκλήσεις για τον εθελοντισμό (παγκοσμιοποίηση, σχέσεις με το κράτος, σχέσεις με την αγορά).

Το θέμα του 3^{ου} κεφαλαίου είναι, η διαδικασία και οι πρακτικές του εθελοντισμού. Σ' αυτή την κατεύθυνση είναι η εύρεση και επιλογή εθελοντών, η εκπαίδευση εθελοντών, η επίβλεψη και αξιολόγηση των εθελοντών και τέλος ο τρόπος αναγνώρισης των εθελοντών.

Στο 4^ο κεφάλαιο μελετάται η περίπτωση του φαινομένου του εθελοντισμού στους φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου. Αρχικά απαριθμούνται εθελοντικές δράσεις και ομάδες της περιοχής, όπως το τμήμα Περίθαλψης & Κοινωνικής Μέριμνας (δραστηριότητες, φοιτητικά βιβλιάρια υγείας) και οι εθελοντικές ομάδες της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου (Ερωδιοί, Ομάδα Αλληλεγγύης Μεσολογγίου, Εθελοντική Ομάδα Ερευνάς Διάσωσης (Ε.Ο.Ε.Δ), οι Ποδηλάτες της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου, ΠΡοστατεύω Τον Εαυτό μου Και

Τους Άλλους (ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α.), Μουσικός Όμιλος Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου (Μ.Ο.Μ) «Ιωσήφ Ρωγών»).

Στο 5^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται και αναλύονται τα στοιχεία της έρευνας, δηλαδή καθορίζεται ο ερευνητικός σκοπός, σχεδιάζεται ο τρόπος και οι τεχνικές διεξαγωγής της έρευνας (πρωτογενής έρευνα, δευτερογενής έρευνα), καθορίζεται ο πληθυσμός του δείγματος και τέλος παρατίθενται οι περιορισμοί της έρευνας.

Στο 6^ο κεφάλαιο, τα αποτελέσματα της έρευνας, σκιαγραφούνται τα κοινωνικό-δημογραφικά στοιχεία του δείγματος (φύλο, ηλικία, τμήμα, έτος σπουδών, κάτοχος άλλου πτυχίου, κάτοχος ξένης γλώσσας, μορφωτικό επίπεδο γονέων του ερωτώμενου/ης, οικογενειακή κατάσταση γονέων του ερωτώμενου/ης, οικονομική κατάσταση των γονέων του ερωτώμενου/ης, έξοδα διαβίωσης φοιτητή/ριας), τα στοιχεία του δείγματος για την πληροφόρηση στον εθελοντισμό (η άποψη για τον εθελοντισμό, πληροφόρηση σχετικά με τον εθελοντισμό, κύριες πηγές πληροφόρησης για τον εθελοντισμό) και τέλος τα στοιχεία για την στάση του δείγματος σε σχέση με την εθελοντική εργασία (προσφορά κάποιου είδους εθελοντικής εργασίας, είδους οργανισμού εθελοντικής εργασίας, κίνητρο συμμετοχής στον οργανισμό εθελοντικής εργασίας, αξιολόγηση της εμπειρίας, ατομική έκφραση κοινωνικής αλληλεγγύης, τρόποι έκφρασης της κοινωνικής αλληλεγγύης, συμμετοχή σε μελλοντική εθελοντική εργασία, επιθυμία εθελοντικής δράσης).

Στο τελευταίο κεφάλαιο δίνονται τα συμπεράσματα από την διερεύνηση του φαινομένου του εθελοντισμού στους φοιτητές του ΤΕΙ Μεσολογγίου.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	iii
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	v
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	x
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	xi
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	xii
1 ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ.....	1
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ.....	1
1.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ	3
1.2.1 Ο εθελοντισμός στις αναπτυσσόμενες χώρες.....	3
1.3 ΟΡΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ	4
1.3.1 Το Κοινωνικό Κεφάλαιο και η Κοινωνία των Πολιτών.....	4
1.3.2 Οι Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί	4
1.3.3 Οι Εθελοντικοί Οργανισμοί.....	5
1.3.4 Οι Έννοιες του Εθελοντισμού και του Εθελοντή.....	6
1.4 ΜΟΡΦΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ	7
1.4.1 Περιβαλλοντικός εθελοντισμός.....	7
1.4.2 Εθελοντισμός σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης	7
1.4.3 Σχολικός εθελοντισμός.....	7
1.4.4 Εταιρικός εθελοντισμός.....	8
1.4.5 Κοινότητα εθελοντών	8
1.4.6 Διεθνής εθελοντική εργασία.....	8
1.5 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ	9

2	ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΙ.....	10
2.1	ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ.....	10
2.2	ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ	10
2.3	ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΜΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ.....	11
2.4	ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ	12
2.4.1	Κοινωνική Δραστηριότητα.....	12
2.4.2	Έκτακτες Ανάγκες.....	12
2.4.3	Αμοιβαία βοήθεια ή «αυτοβοήθεια»	13
2.4.4	Υπεράσπιση δικαιωμάτων.....	13
2.4.5	Προσωπική Βοήθεια ή Υποστήριξη.....	13
2.4.6	Παιδιά και Νέοι	14
2.4.7	Ανθρώπινα Δικαιώματα	14
2.4.8	Οικονομική Δικαιοσύνη	14
2.4.9	Θρησκευτικός Εθελοντισμός.....	14
2.4.10	Εκπαίδευση.....	15
2.4.11	Ιατρική Περίθαλψη.....	15
2.4.12	Περιβάλλον.....	15
2.4.13	Προώθηση της Γνώσης:	16
2.4.14	Προώθηση του Εμπορίου	16
2.4.15	Νομικές Υπηρεσίες.....	16
2.4.16	Πολιτισμός.....	16
2.4.17	Ψυχαγωγία	17
2.5	ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ	17
2.5.1	Παγκοσμιοποίηση.....	17
2.5.2	Σχέσεις με το Κράτος	18
2.5.3	Σχέσεις με την Αγορά.....	18

3	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ	19
3.1	ΕΥΡΕΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ	19
3.2	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ.....	22
3.3	ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ.....	23
3.4	ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ	24
4	ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	26
4.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	26
4.2	ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	26
4.2.1	Δραστηριότητες	27
4.2.2	Φοιτητικά βιβλιάρια υγείας	27
4.3	ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	28
4.3.1	Ερωδιοί.....	28
4.3.2	Ομάδα Αλληλεγγύης Μεσολογγίου	28
4.3.3	Εθελοντική Ομάδα Έρευνας Διάσωσης (Ε.Ο.Ε.Δ)	29
4.3.4	Οι ποδηλάτες της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου.....	30
4.3.5	ΠΡοστατεύω Τον Εαυτό μου Και Τους Άλλους (ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α.).....	31
4.3.6	Μουσικός Όμιλος Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου (Μ.Ο.Μ) «Ιωσήφ Ρωγών».....	31
5	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	33
5.1	ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ	33
5.2	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	34
5.2.1	Πρωτογενής έρευνα.....	34
5.2.2	Δευτερογενής έρευνα	36
5.3	ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	36
5.4	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	37

6	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	38
6.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	38
6.2	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	38
6.2.1	Φύλο	38
6.2.2	Ηλικία	39
6.2.3	Τμήμα	39
6.2.4	Έτος σπουδών.....	39
6.2.5	Κάτοχος άλλου πτυχίου.....	39
6.2.6	Κάτοχος ξένης γλώσσας.....	39
6.2.7	Μορφωτικό επίπεδο γονέων του ερωτώμενου/ης	39
6.2.8	Οικογενειακή κατάσταση γονέων του ερωτώμενου/ης.....	40
6.2.9	Οικονομική κατάσταση των γονέων του ερωτώμενου/ης.....	40
6.2.10	Έξοδα διαβίωσης φοιτητή/τριας.....	40
6.3	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ	40
6.3.1	Η άποψη για τον εθελοντισμό	40
6.3.2	Πληροφόρηση σχετικά με τον εθελοντισμό.....	41
6.3.3	Κύριες πηγές πληροφόρησης για τον εθελοντισμό	41
6.4	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	41
6.4.1	Προσφορά κάποιου είδους εθελοντικής εργασίας	41
6.4.2	Είδους οργανισμού εθελοντικής εργασίας.	42
6.4.3	Κίνητρο συμμετοχής στον οργανισμό εθελοντικής εργασίας.....	42
6.4.4	Αξιολόγηση της εμπειρίας.....	42
6.4.5	Ατομική έκφραση κοινωνικής αλληλεγγύης.....	42
6.4.6	Τρόποι έκφρασης της κοινωνικής αλληλεγγύης	43

6.4.7	Συμμετοχή σε μελλοντική εθελοντική εργασία.....	43
6.4.8	Επιθυμία εθελοντικής δράσης	43
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ/ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ/ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	44
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	47
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	49
	Α.ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	49

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 3.1: Καταλληλότερες πρακτικές αναγνώρισης ανάλογα με τον βασικό παράγοντα που κινητοποιεί τον κάθε εθελοντή.....	24
Πίνακας 3.2: Τρόποι αναγνώρισης των νεαρών και ηλικιωμένων εθελοντών.....	25

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 4.1: Λογότυπο εθελοντικής ομάδας «Ερωδιών» Μεσολογγίου.....	28
Εικόνα 4.2: Λογότυπο Ομάδας Αλληλεγγύης Μεσολογγίου.....	29
Εικόνα 4.3: Λογότυπο της εθελοντικής ομάδας Έρευνας και Διάσωσης.....	30
Εικόνα 4.4: Λογότυπο των ποδηλάτων της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου.....	30
Εικόνα 4.5: Λογότυπο του ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α.....	31
Εικόνα 4.6: Λογότυπο του Μ.Ο.Μ «Ιωσήφ Ρωγών».....	32

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Υπάρχει μια μεγάλη σειρά από έννοιες, ορισμούς και διαφορετικές παραδόσεις όσον αφορά τον εθελοντισμό. Ωστόσο, αυτό που είναι κοινό σε όλη τον κόσμο είναι ότι άνθρωποι συμμετέχουν σε δραστηριότητες για να βοηθήσουν ο ένας τον άλλον, να στηρίξουν εκείνους που έχουν ανάγκη, τη διατήρηση του περιβάλλοντος, αγωνίζονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ή να αναλαμβάνουν δράσεις για να διασφαλιστεί ότι ο καθένας απολαμβάνει μια αξιοπρεπή ζωή - τόσο η κοινωνία ως σύνολο και οι επιμέρους εθελοντές επωφελούνται και η κοινωνική συνοχή ενισχύεται σημαντικά.

Στο πιο βασικό επίπεδο, οι εθελοντές αποτελούν τους φορείς των ανθρώπινων αξιών και των στόχων που καθορίζονται από Διεθνείς Συνθήκες, ιδίως όσον αφορά την προώθηση της κοινωνικής συνοχής, της αλληλεγγύης και της ενεργούς συμμετοχής - είναι τα χέρια που μετατρέπουν αυτές τις αξίες σε δράση, μέρα με τη ημέρα.

Έτσι, ο εθελοντισμός συμβάλλει στην οικοδόμηση μιας παγκόσμιας ταυτότητας, ριζωμένη σε κοινές αξίες της δημοκρατίας, της αλληλεγγύης και της συμμετοχής. Προάγει την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των ανθρώπων στην κοινωνία και σε ολόκληρο τον κόσμο, και προάγει την ενεργό και υπεύθυνη παγκόσμια ιθαγένεια, η οποία είναι κεντρική στα παγκόσμια ιδεώδη.

Οι εθελοντές και κατ' επέκταση το εθελοντικό κίνημα αντικατοπτρίζει την ποικιλομορφία της σημερινής κοινωνίας με συμμετέχοντες ανθρώπους όλων των ηλικιών, άνδρες και γυναίκες, εργαζόμενους και ανέργους, και τα άτομα με διαφορετική εθνική προέλευση και ομάδες πεποιθήσεων.

Οι εθελοντές ασχολούνται με ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, όπως η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης, αμοιβαίας βοήθειας ή «αυτοβοήθειας», υπεράσπισης δικαιωμάτων, διαχειριστικής υπόστασης, και περιβαλλοντικής δράσης. Ο εθελοντισμός είναι ένας από τους τρόπους με τους οποίους οι άνθρωποι όλων των ικανοτήτων και καταγωγής μπορούν να συμβάλλουν στην θετική αλλαγή της κοινωνίας.

Ο εθελοντισμός είναι ένα μέσο κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης. Συμβάλλει σε μια συνεκτική κοινωνία, δημιουργώντας δεσμούς εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης και, ως εκ τούτου, κοινωνικό κεφάλαιο. Είναι μια ισχυρή πηγή συμφιλίωσης και αναδημιουργίας των διαιρεμένων κοινωνιών.

Ο εθελοντισμός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εξεύρεση λύσεων κοινωνικών ζητημάτων. Οι εθελοντές και οι οργανώσεις τους είναι συχνά στην πρώτη γραμμή της ανάπτυξης καινοτόμων δράσεων και στην ανταπόκριση σε κοινωνικές ανάγκες που προκύπτουν. Οι εθελοντές βοηθούν στην βελτίωση της ποσότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών και θεμελιώνουν δημιουργικά νέες υπηρεσίες.

Ο εθελοντισμός είναι ένας σημαντικός οικονομικός παράγοντας. Ο εθελοντικός τομέας συμβάλλει στο ΑΕΠ των εθνικών οικονομιών¹ (σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του Πανεπιστήμιου Johns Hopkins Study) και πολλές εθελοντικές οργανώσεις εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το έργο των εθελοντών για να ασκούν τις δραστηριότητές τους.

Ο εθελοντισμός συμβάλλει στη δημιουργία καινοτόμων συνεργασιών μεταξύ των επιχειρήσεων, των δημόσιων αρχών και των εθελοντικών οργανώσεων. Αυτές οι εταιρικές σχέσεις, σε συνδυασμό με την πρωτοποριακή φύση πολλών εθελοντικών δράσεων, μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης

Ο εθελοντισμός παρέχει ανεπίσημες και μη τυπικές ευκαιρίες μάθησης και είναι επομένως ένα βασικό εργαλείο στη διά βίου μάθηση. Μέσα από τον εθελοντισμό, οι άνθρωποι αποκτούν γνώσεις, δεξιότητες και επεκτείνουν το κοινωνικό τους δίκτυο, το οποίο μπορεί συχνά να οδηγήσει σε νέες ή καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης, καθώς και την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξή τους.

Ο σκοπός της παρούσης πτυχιακής εργασίας είναι να παρουσιαστεί ο εθελοντισμός με όλες τις προεκτάσεις του. Με τις ανεπίσημες και μη τυπικές ευκαιρίες μάθησης ως βασικό εργαλείο στη ακαδημαϊκή ζωή. Μέσα από τον εθελοντισμό, οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις, δεξιότητες και επεκτείνουν το κοινωνικό τους δίκτυο, το οποίο μπορεί συχνά να οδηγήσει σε νέες ή καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης, καθώς και την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξή τους.

Για την ομαλή εξέλιξη της παρούσης πτυχιακής ερευνητικής εργασίας η δομή της αποτελείται από την εισαγωγή, την θεωρητική προσέγγιση του θέματος (3 κεφάλαια), την μελέτη περίπτωσης (3 κεφάλαια) και τέλος τα συμπεράσματα. Με απώτερο στόχο την

---

¹ Αφουξενίδης Α., «Η δυναμική και τα όρια της κοινωνίας πολιτών. Ζητήματα management & διαχείρισης έργων από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις», Εκδόσεις: Προπομπός, σελ. 103.

διερεύνηση του φαινομένου του εθελοντισμού και την διερεύνησή του στους φοιτητές του ΤΕΙ Μεσολογγίου.

Η υπόθεση της πτυχιακής ερευνητικής εργασίας έγκειται στην προσπάθεια να διαπιστωθούν και να καταγραφούν οι έννοιες, οι ορισμοί και διαφορετικές παραδόσεις όσον αφορά τον εθελοντισμό ανά τον κόσμο αλλά και την σημασία του με όλες τις εκφάνσεις του στην ζωή των φοιτητών του ΤΕΙ Μεσολογγίου.

Η μέθοδος βασίζεται στην τεχνική της έρευνας με βιβλιογραφικά στοιχεία - πηγές αλλά και με ερωτηματολόγιο (η επιλογή του δείγματος αρχικά έγινε με τη μέθοδο της «κατά συστοιχίες δειγματοληψία»). Ο λειτουργικός ρόλος της ερευνητικής διεργασίας είναι να δημιουργηθούν και να επεξεργαστούν τα δεδομένα, έτσι ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα που αφορούν τον εθελοντισμό με όλες τις προεκτάσεις του.

1 ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο εθελοντισμός² γενικά θεωρείται μια αλτρουιστική³ δραστηριότητα και έχει σκοπό να προωθήσει την καλοσύνη ή τη βελτίωση της ποιότητας της ανθρώπινης ζωής⁴. Σε αντάλλαγμα, η δραστηριότητα αυτή μπορεί να παράγει ένα αίσθημα αυτοεκτίμησης⁵ και σεβασμού. Δεν υπάρχει οικονομικό όφελος για το άτομο, τον εθελοντή. Ο εθελοντισμός είναι επίσης γνωστός για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την κοινωνικοποίηση και τη διασκέδαση.

Έχει επίσης ως στόχο να δημιουργήσει τις κατάλληλες επαφές για πιθανή απασχόληση μελλοντικά. Πολλοί εθελοντές εκπαιδεύονται ειδικά για τους τομείς που συνεισφέρουν, όπως στην ιατρική, την εκπαίδευση, ή την διάσωση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών).

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Η έννοια του «εθελοντή»⁶ καταγράφηκε για πρώτη φορά το 1755, ως: «αυτός που προσφέρει τον εαυτό του για τη στρατιωτική θητεία», από τον M. Fr. Voluntaire. Στην μη στρατιωτική έννοια, η λέξη αυτή καταγράφηκε για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια του 1630. Η πιο πρόσφατη χρήση της λέξης «εθελοντισμός» συμπίπτει με την έννοια της κοινωφελούς εργασίας. Στο αρχικό, στρατιωτικό πλαίσιο, ο εθελοντής του στρατού ανήκει σ' ένα στρατιωτικό σώμα του οποίου οι στρατιώτες επέλεξαν να τεθούν σε υπηρεσία, σε αντίθεση

---

² <http://www.etymonline.com/index.php?term=volunteer>

³Ο αλτρουισμός ή ανιδιοτέλεια είναι η αρχή ή η πρακτική της ανησυχίας για την καλή διαβίωση των άλλων. Είναι μια παραδοσιακή αρετή σε πολλούς πολιτισμούς και βασική πτυχή των διαφόρων θρησκευτικών παραδόσεων και κοσμικών κοσμοθεωριών, αν και η έννοια των «άλλων» προς τους οποίους η ανησυχία θα πρέπει να κατευθύνεται, μπορεί να διαφέρουν μεταξύ των πολιτισμών και των θρησκειών.

⁴Ο όρος ποιότητα ζωής (ΠΖ), αναφέρεται στη γενική ευημερία των ατόμων και των κοινωνιών. Ο όρος χρησιμοποιείται για ένα ευρύ φάσμα συνθηκών, συμπεριλαμβανομένων των τομέων της διεθνούς ανάπτυξης, της υγειονομικής περιθαλψής, και της ορθής πολιτικής.

⁵Η αυτοεκτίμηση συνδέεται επίσης στενά με την αυτο-συνείδηση.

⁶ Giddens A., «Κοινωνιολογία. Το βοήθημα του φοιτητή», Τόμος: 2^{ος}, Εκδόσεις: Gutenberg, σελ. 75-79.

με αυτούς που έχουν επιστρατευτεί. Αυτοί οι εθελοντές δεν «λειτουργούν» δωρεάν αλλά αμείβονται.

Ο Στρατός της Σωτηρίας⁷ είναι μια από τις αρχαιότερες και μεγαλύτερες οργανώσεις που εργάζεται για τα μειονεκτούντα άτομα⁸. Αν και είναι μια φιλανθρωπική οργάνωση, έχει δημιουργήσει μια σειρά από προγράμματα εθελοντισμού από την έναρξή της. Πριν από τον 19^ο αιώνα, λίγες επίσημες φιλανθρωπικές οργανώσεις υπήρχαν για να βοηθήσουν ανθρώπους που είχαν ανάγκη.

Κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα, πολλές εθελοντικές οργανώσεις ιδρύθηκαν, συμπεριλαμβανομένου του Διεθνούς Ρόταρυ⁹, του Διεθνούς Kiwanis¹⁰, της Ένωσης Νέων Διεθνών πρωταθλημάτων¹¹, και του Lions Clubs International¹².

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, οι άνθρωποι μετατόπισαν το επίκεντρο του αλτρουιστικού πάθους τους και σε άλλους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της βοήθειας των φτωχών και

---

⁷Σύμφωνα με την επίσημη Ελληνική Ιστοσελίδα του Στρατού της Σωτηρίας «Ο Στρατός της Σωτηρίας έχει σαν σκοπό του την διάδοση του μηνύματος της Αγάπης του Θεού και την προσφορά στον άνθρωπο ανεξάρτητα από πολιτικές, θρησκευτικές και φυλετικές πεποιθήσεις».

⁸<http://www.salvationarmy.gr/>

⁹Το Διεθνές Ρόταρυ είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο εθελοντών, μια παγκόσμια ανθρωπιστική οργάνωση προσφοράς υπηρεσιών. Με 33.000 Ομίλους σε περισσότερες από 200 χώρες και γεωγραφικές περιοχές έχει περισσότερα από 1,2 εκατομμύρια μέλη. Τα μέλη του Ρόταρυ, αποκαλούνται Ροταριανοί και εκτελούν ανθρωπιστικά προγράμματα που αντιμετωπίζουν προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας όπως είναι η πείνα, η φτώχεια, ο αναλφαβητισμός και η προστασία του περιβάλλοντος.

¹⁰Είναι μια διεθνής εθελοντική υπηρεσία που ιδρύθηκε το 1915, και βρίσκεται σε περισσότερες από 80 χώρες και γεωγραφικές περιοχές.

¹¹Ο Σύλλογος Νέων Διεθνών πρωταθλημάτων (AJLI), είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός από 293 Πρωταθλήματα Νέων σε Καναδά, Μεξικό, Ηνωμένο Βασίλειο και Ηνωμένες Πολιτείες. Τα πρωταθλήματα Νέων είναι εκπαιδευτικές και φιλανθρωπικές οργανώσεις γυναικών με στόχο τη βελτίωση των κοινοτήτων τους μέσω του εθελοντισμού. Αλλά και της οικοδόμησης ηγετικών ικανοτήτων των πολιτών/ μελών τους, μέσω της κατάρτισης.

¹²Η Lions Clubs International (LCI), είναι μια κοσμική οργάνωση με πάνω από 45.500 συλλόγους και περισσότερα από 1.368.683 μέλη σε 205 χώρες σε όλο τον κόσμο, που ιδρύθηκε από τον Melvin Jones το 1917. Με έδρα στο Oak Brook, του Illinois, των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, η οργάνωση έχει ως στόχο να κάλυψη των αναγκών των κοινοτήτων σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο.

στον εθελοντισμό στο εξωτερικό. Μια σημαντική εξέλιξη ήταν το ειρηνευτικό σώμα¹³ στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής το 1960. Όταν ο Πρόεδρος Lyndon B. Johnson κήρυξε τον πόλεμο κατά της φτώχειας το 1964, οι ευκαιρίες εθελοντισμού άρχισαν να επεκτείνονται και συνεχίστηκαν τις επόμενες δεκαετίες. Η διαδικασία για την εξεύρεση εθελοντικής εργασίας έγινε πιο επίσημη, με περισσότερα εθελοντικά κέντρα διαμόρφωσης και εμφανίζονται νέοι τρόποι για να βρουν εργασία οι ενδιαφερόμενοι, όπως ο Παγκόσμιος Ιστός (World Wide Web).

1.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Ο εθελοντισμός¹⁴, στην ουσία, αξιοποιεί τις εξειδικευμένες δεξιότητες και τα ταλέντα των ατόμων/εθελοντών για να ενισχύσει την υποδομή των μη κερδοσκοπικών οργανισμών, βοηθώντας τους να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν την ικανότητά τους, για την επίτευξη του σκοπού τους. Αυτό βέβαια, έρχεται σε αντίθεση με τις παραδοσιακές αρχές του εθελοντισμού, όπου δεν είναι απαιτείται ειδική εκπαίδευση¹⁵.

1.2.1 Ο εθελοντισμός στις αναπτυσσόμενες χώρες

Ολοένα και πιο δημοφιλής μορφή εθελοντισμού στους νέους, ιδιαίτερα στους τελειόφοιτους φοιτητές, είναι να ταξιδέψουν σε κοινότητες του αναπτυσσόμενου κόσμου για να εργαστούν σε κοινωνικά έργα. Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν τη διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας, την εργασία σε ορφανοτροφεία, και άλλα. Ο διεθνής εθελοντισμός -λέγεται- ότι δίνει στους συμμετέχοντες, πολύτιμες δεξιότητες, γνώσεις και την εμπειρία μιας ολόκληρης ζωής. Ωστόσο, ο «voluntourism»¹⁶ έχει επικριθεί από κάποιους ως πατερναλιστική¹⁷ μορφή

---

¹³Η δηλωμένη αποστολή του ειρηνευτικού σώματος περιλαμβάνει την παροχή τεχνικής βοήθειας, βοηθώντας τους ανθρώπους έξω από τις Ηνωμένες Πολιτείες για να κατανοήσει την αμερικανική κουλτούρα, και βοηθώντας τους Αμερικανούς να κατανοήσουν τους πολιτισμούς άλλων χωρών.

¹⁴ Φραγκονικολόπουλος Χ., «Ο παγκόσμιος ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων Δυναμική και αδυναμίες στην παγκόσμια διακυβέρνηση» Εκδόσεις: Σιδέρης Ι., σελ. 68-71.

¹⁵Η μέση ώρα του παραδοσιακού εθελοντισμού αποτιμάται από Ανεξάρτητο Τομέα μεταξύ 18-20\$ ανά ώρα. Ο εθελοντισμός με βάση τις δεξιότητες αποτιμάται σε 25-30\$ την ώρα, ανάλογα βέβαια με την αγοραία αξία του χρόνου.

¹⁶Είναι τα ταξίδια που περιλαμβάνουν εθελοντισμό για φιλανθρωπικό σκοπό.

πολιτικής και ενίσχυση ιστορικών ανισοροπιών ισχύος. Μερικοί υποστηρίζουν ότι σε πολλές περιπτώσεις, ο «voluntourism» κάνει περισσότερη ζημιά στις φτωχές κοινότητες παρά καλό.

1.3 ΟΡΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

1.3.1 Το Κοινωνικό Κεφάλαιο και η Κοινωνία των Πολιτών

Ο εθελοντισμός έχει δύο βασικούς πυλώνες, το κοινωνικό κεφάλαιο και την κοινωνία των πολιτών.

Το κοινωνικό κεφαλαίο χρησιμοποιείται για να προσδιορίσει δύο διαφορετικές διαστάσεις της κοινωνικής δράσης. Η πρώτη θεωρεί ως κοινωνικό κεφάλαιο τα προσόντα, τα προνόμια και τις απολαβές που αποκτά ένα άτομο μέσα από τα δίκτυα κοινωνικών σχέσεων, τα οποία συντελούν στο να πετύχει τους ατομικούς σκοπούς του. Η δεύτερη διάσταση αναφέρεται στα μέσα που αποκτούν ορισμένοι συλλογικοί φορείς για να εξασφαλίσουν την εσωτερική συνοχή μεταξύ των μελών τους και να ξεπεράσουν προβλήματα που θέτει η συλλογική δράση.

Η κοινωνία των πολιτών αποτελεί το σύνολο των κοινωνικών σχέσεων που δεν εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του κράτους. Πρόκειται, δηλαδή, για έναν ενδιάμεσο χώρο ανάμεσα στο κράτος και τον πολίτη, για ένα πλέγμα αλληλεπιδράσεων ανάμεσα σε διάφορους μη κυβερνητικούς, εθελοντικούς οργανισμούς. Η κοινωνία των πολιτών αποτελεί αντίποδα στην πολιτική κοινωνία, δηλαδή στο κράτος και, συγχρόνως, χώρο εκούσιας συμμετοχής σε ένα πολιτικό και κοινωνικό σύνολο.

1.3.2 Οι Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί

Ο «μη κυβερνητικός οργανισμός» (ΜΚΟ) είναι ένας νομικά συγκροτημένος οργανισμός που δημιουργήθηκε από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που λειτουργεί ανεξάρτητα από κάθε κυβέρνηση και ένας όρος που χρησιμοποιείται συνήθως από τις κυβερνήσεις για να αναφερθούν σε πρόσωπα που δεν ελέγχονται από την κυβέρνηση, οι οποίοι:

- Είναι ιδιωτικοί οργανισμοί, δηλαδή θεσμικά αυτόνομοι από το κράτος.

---

¹⁷Υπό το πρόσχημα της προστασίας, άσκηση πολιτικής που στοχεύει στον έλεγχο και την κυριαρχία επί των πολιτών.

- Έχουν καταστατική κατοχύρωση, δηλαδή σταθερή οργάνωση και διάρκεια.
- Είναι διοικητικά ανεξάρτητοι και διέπονται από τις δικές τους καταστατικές αρχές.
- Είναι μη κερδοσκοπικοί, δηλαδή διανέμουν τα κέρδη τους αποκλειστικά για τους σκοπούς του οργανισμού.
- Αντιπροσωπεύουν άτομα ή κοινωνικές ομάδες που με τη βούλησή τους συμμετέχουν σε αυτούς και μπορούν να προσφέρουν εθελοντική εργασία, χωρίς αυτό να είναι απαραίτητη προϋπόθεση.
- Δεν αποσκοπούν στην άσκηση πολιτικής εξουσίας, αλλά με τη δράση τους προσφέρουν δυνατότητες πολιτικής και κοινωνικής συμμετοχής επειδή δεσμεύονται να προωθήσουν συγκεκριμένους στόχους που δεν καλύπτονται επαρκώς ή δεν εντάσσονται στην πολιτική των κρατικών θεσμών και των πολιτικών κομμάτων.

Επιπρόσθετα, οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- ❖ Μη κυβερνητικοί οργανισμοί με χαρακτηριστικά κοινωνικών κινημάτων, που είναι αντίθετοι στο κράτος και παρουσιάζουν κάποιες ομοιότητες με τις παραδοσιακές ομάδες πίεσης.
- ❖ Μη κυβερνητικοί οργανισμοί που στηρίζονται στην εθελοντική εργασία, δηλαδή η πλειοψηφία των εργαζομένων τους είναι εθελοντές.
- ❖ Μη κυβερνητικοί οργανισμοί που συνδέονται με τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως είναι π.χ. οι επαγγελματικές ενώσεις, οι φιλανθρωπικές οργανώσεις και οι θρησκευτικοί σύλλογοι.

1.3.3 Οι Εθελοντικοί Οργανισμοί

Ο εθελοντισμός αποτελεί μία βασική παράμετρο της λειτουργίας των μη κυβερνητικών οργανισμών αλλά και ένα σημαντικό στήριγμα της κοινωνίας των πολιτών. Ειδικότερα, οι εθελοντικοί οργανισμοί:

- ❖ Περιλαμβάνονται στους μη κυβερνητικούς οργανισμούς και συνήθως διαθέτουν τα ίδια οργανωτικά χαρακτηριστικά με αυτούς.
- ❖ Δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην εθελοντική προσφορά εργασίας σε τρίτους με την ελεύθερη βούληση των μελών τους και χωρίς οποιαδήποτε υλική ανταμοιβή. Αυτό είναι

και το χαρακτηριστικό γνώρισμα που τους διαφοροποιεί από τους μη κυβερνητικούς οργανισμούς.

- ❖ Δεν μπορούν με κανένα τρόπο να υποκαταστήσουν τις ελλείψεις που παρουσιάζει το κράτος, αλλά ο ρόλος τους είναι καθαρά επικουρικός.

Ειδικότερα, οι εθελοντικοί οργανισμοί διακρίνονται στις ακόλουθες δύο μεγάλες κατηγορίες:

- ✓ Εθελοντικοί οργανισμοί «κοινωνικής επιρροής», οι οποίοι επιδιώκουν τη δημιουργία ή μεταβολή καταστάσεων για ένα μέρος του πληθυσμού και περιλαμβάνουν οργανισμούς που επιτελούν κοινωνικές υπηρεσίες.
- ✓ Εθελοντικοί οργανισμοί «έκφρασης», οι οποίοι δεν εξυπηρετούν κάποια λειτουργία δημοσίου ενδιαφέροντος αλλά απλώς εκφράζουν ή ικανοποιούν τα ενδιαφέροντα των μελών τους. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, σωματεία ψυχαγωγίας και αθλητισμού και επιστημονικές ενώσεις. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι και αυτοί οι οργανισμοί παρέχουν κοινωνικό έργο, βοηθώντας στη δημιουργία κοινωνικής υποδομής.

1.3.4 Οι Έννοιες του Εθελοντισμού και του Εθελοντή

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται κάποιοι χαρακτηριστικοί ορισμοί αναφορικά με τον εθελοντισμό:

❖ Εθελοντισμός:

- ✓ Είναι η δραστηριότητα εκείνη που αναπτύσσεται κατά τρόπο προσωπικό, αυθόρμητο, ελεύθερο, χωρίς σκοπό ατομικού κέρδους, από μεμονωμένους πολίτες ατομικά ή διαμέσου των οργανώσεων των οποίων αποτελούν μέλη, προς το συμφέρον της ομάδας στην οποία ανήκουν ή τρίτων προσώπων ή της τοπικής, κρατικής ή διεθνούς κοινότητας αποκλειστικά για σκοπούς αλληλεγγύης (αλτρουιστικούς).
- ✓ Είναι η πρόθυμη δέσμευση ενός ατόμου να εργαστεί χωρίς αμοιβή για ένα καθορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα για το γενικό καλό της κοινωνίας.
- ✓ Αναφέρεται σε όλες τις μορφές εθελοντικής δραστηριότητας, επίσημης ή ανεπίσημης, πλήρους απασχόλησης ή ημιαπασχόλησης, στη χώρα διαμονής ή στο εξωτερικό.
- ✓ Προϋποθέτει την ελεύθερη βούληση των ατόμων, δηλαδή πραγματοποιείται με δική τους επιλογή και κίνητρα και δεν περιέχει συμφέρον ή οικονομικά οφέλη.

- ✓ Ωφελεί τους εθελοντές, τις τοπικές κοινότητες και την κοινωνία συνολικά.
- ✓ Είναι ένα μέσο για να εστιάζουν τα άτομα και οι οργανισμοί στις ανθρώπινες, κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες.

❖ Εθελοντής:

- ✓ Καλείται όποιος προσφέρει χρόνο, ενέργεια, γνώσεις και δεξιότητες σε κάποιο άτομο, σε μία ομάδα ή σε έναν οργανισμό, χωρίς να πληρώνεται.
- ✓ Είναι όποιος εργάζεται οικειοθελώς σε έναν οργανισμό ή προσφέρεται για την ανάληψη μίας εργασίας, χωρίς αμοιβή.

1.4 ΜΟΡΦΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

1.4.1 Περιβαλλοντικός εθελοντισμός

Ο περιβαλλοντικός εθελοντισμός¹⁸ αναφέρεται στους εθελοντές που συμβάλλουν στην περιβαλλοντική διαχείριση και τη συντήρηση της φύσης. Οι εθελοντές διεξάγουν μια σειρά από δραστηριότητες, όπως η παρακολούθηση του περιβάλλοντος, η οικολογική αποκατάσταση, όπως η εκ νέου βλάστηση (αναδάσωση) και απομάκρυνση ζιζανίων, η προστασία απειλούμενων ζώων, και τέλος εκπαίδευση και άλλων ανθρώπων σχετικά με το φυσικό περιβάλλον.

1.4.2 Εθελοντισμός σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης

Ο εθελοντισμός αυτός διαδραματίζει συχνά καθοριστικό ρόλο στην προσπάθεια ανάκαμψης μετά από φυσικές καταστροφές, όπως σεισμούς, πλημμύρες, ξηρασίες, τυφώνες.

1.4.3 Σχολικός εθελοντισμός

Σε πολύ φτωχές κοινωνίες, τα αντίστοιχα σχολεία, βασίζονται στην υποστήριξη και τις προσπάθειες εθελοντών¹⁹, προκειμένου να λειτουργήσουν αποτελεσματικά. Σε ορισμένες χώρες, όταν η οικονομία είναι κάτω από τον μέσο όρο των οικονομικών δεικτών, η ανάγκη για εθελοντές και πόρους αυξάνουν σε μεγάλο βαθμό. Υπάρχουν πολλές ευκαιρίες που διατίθενται στα σχολικά συστήματα για εθελοντές. Ωστόσο, δεν υπάρχουν πολλές

---

¹⁸ Αφουξενίδης Α., «Η δυναμική και τα όρια της κοινωνίας πολιτών. Ζητήματα management & διαχείρισης έργων από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις», Εκδόσεις: Προπομπός, σελ. 150-155.

¹⁹ Και δωρεές ιδιωτών.

απαιτήσεις, προκειμένου να εργαστούν εθελοντικά σε ένα σχολικό σύστημα, τα περισσότερα σχολεία απαιτούν μόνο εθελοντική και ανιδιοτελή προσπάθεια.

1.4.4 Εταιρικός εθελοντισμός

Πολλές εταιρείες²⁰ επιτρέπουν στους υπαλλήλους τους να εργαστούν εθελοντικά κατά τις ώρες εργασίας. Αυτά τα επίσημα προγράμματα εθελοντισμού εργαζομένων (EVPs), θεωρούνται ως μέρος των προσπαθειών για τη βιωσιμότητα των εταιρειών και των δραστηριοτήτων κοινωνικής ευθύνης τους. Περίπου το 40% των εταιρειών του καταλόγου «Fortune 500» παρέχουν χρηματικές δωρεές, γνωστές ως εθελοντικές επιχορηγήσεις, σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

1.4.5 Κοινότητα εθελοντών

Η κοινότητα εθελοντών αναφέρεται στους εθελοντές που εργάζονται και προσπαθούν για να βελτιώσουν την κοινότητα στην περιοχή στην οποία ζουν. Η γειτονιά, η εκκλησία, και οι κοινοτικές ομάδες διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην οικοδόμηση ισχυρών πόλεων. Η υποστήριξη αυτών των επαρκών ομάδων μπορεί να τους επιτρέψει να επιτύχουν σε διάφορους τομείς, οι οποίοι συνδέουν κοινωνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά όρια. Οι εθελοντές μπορούν να διεξάγουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων. Οι πολυάριθμες κοινοτικές οργανώσεις, για να διευκολύνουν τον εθελοντισμό, είναι συνδεδεμένες με ακαδημαϊκούς οργανισμούς, εταιρικούς, με θρησκευτική βάση, ενώ άλλες είναι έχουν κοινωνικό χαρακτήρα.

1.4.6 Διεθνής εθελοντική εργασία

Η Διεθνής εθελοντική εργασία²¹, είναι ένα διεθνές εθελοντικό πρόγραμμα στο οποίο οι συμμετέχοντες από διαφορετικές χώρες μπορούν να συναντηθούν, να ζουν, να εργάζονται, να μάθουν, και να ανταλλάξουν με τους ντόπιους νοοτροπίες και θέματα σχετικά με τη διατήρηση του περιβάλλοντος, της πολιτιστικής κληρονομιάς, την κοινωνική δικαιοσύνη, την αγροτική και ανθρώπινη ανάπτυξη, κλπ. Ομάδες συμπεριλαμβανομένων την CCIVS, την NVDA, το Ίδρυμα Ομάδας Εργασίας και την Διεθνή Υπηρεσία Πολιτικής (SCI) είναι μερικές Διεθνείς κατασκηνώσεις εργασίας.

---

²⁰ Από την ετήσια κατάταξη των 500 κορυφαίων εταιρειών σε όλο τον κόσμο, όπως μετράται από το Fortune Global 500.

²¹ Διεθνείς κατασκηνώσεις εργασίας.

1.5 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Οι σύγχρονες κοινωνίες μοιράζονται μια κοινή αξία: των ανθρώπων που βοηθούν ο ένας τον άλλο²². Όχι μόνο κάνουν εθελοντικές πράξεις βοήθειας, αλλά επίσης ωφελούν και το άτομο/εθελοντή σε προσωπικό επίπεδο. Και όλα αυτά παρά το γεγονός των παρόμοιων στόχων μεταξύ εθελοντών και κρατικών υπηρεσιών και της έντασης που δημιουργείται. Προκειμένου να περιοριστεί αυτή η ένταση, οι περισσότερες χώρες αναπτύσσουν πολιτικές και θεσπίζουν νομοθεσία για να διασαφηνιστούν οι ρόλοι και οι σχέσεις μεταξύ των κυβερνητικών φορέων και των εθελοντών ομολόγων τους. Ο κανονισμός προσδιορίζει και διαθέτει την αναγκαία νομική, κοινωνική, διοικητική και οικονομική υποστήριξη της κάθε πλευράς, με ένα σκοπό «την καλύτερευση της ζωής». Αυτό είναι ιδιαίτερα απαραίτητο όταν ορισμένες εθελοντικές δραστηριότητες θεωρούνται ως πρόκληση στην αρχή του κράτους (π.χ., οι ομάδες εθελοντών θα πρέπει να συμπληρώνουν -όχι να αντικαθιστούν- το κυβερνητικό έργο των οργανισμών).

Ο εθελοντισμός πολλές φορές ωφελεί το κράτος και κατ' επέκταση το κοινωνικό σύνολο, αλλά εξοργίζει εργατικά συνδικάτα που αντιπροσωπεύουν αυτούς που πληρώνονται για την εθελοντική εργασία τους.

---

²² Φραγκονικολόπουλος Χ., «Ο παγκόσμιος ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων Δυναμική και αδυναμίες στην παγκόσμια διακυβέρνηση» Εκδόσεις: Σιδέρης Ι., σελ. 144-147.

2 ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΙ

2.1 ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Το κράτος ενθαρρύνει την εθελοντική εργασία με διαφορετικούς τρόπους, αλλά τα κίνητρα που ωθούν τους ανθρώπους σε κάθε μορφής εθελοντική δραστηριότητα είναι πολλά και διαφορετικά, με βασικά²³:

- ✓ **Τον έπαινο**, δηλαδή να αναγνωρίζονται οι δεξιότητες και τα επιτεύγματά τους και να βλέπουν οι άλλοι τα αποτελέσματα των προσπαθειών τους.
- ✓ **Την επίτευξη στόχων**, δηλαδή να βλέπουν το αποτέλεσμα της εργασίας τους και τι ακριβώς επιτυγχάνουν.
- ✓ **Την ένταξη σε κάποια ομάδα ανθρώπων**, δηλαδή να ανήκουν σε μία ομάδα και να μην εργάζονται μόνοι.
- ✓ **Την δύναμη ή η Επιρροή**, δηλαδή να επηρεάζουν τους άλλους, να δείχνουν τις γνώσεις τους και να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων.

2.2 ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

Ο εθελοντισμός είναι ένα μέσο κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης. Και αποτελεί μια ισχυρή πηγή ενασχόλησης με τον εθελοντισμό. Άλλοι λόγοι που οι πολίτες προσφέρουν εθελοντική εργασία είναι²⁴:

- ❖ πιστεύουν στο σκοπό του εθελοντικού οργανισμού.
- ❖ το έργο του οργανισμού επηρεάζει και τους ίδιους.
- ❖ θέλουν να προσφέρουν και οι ίδιοι στην κοινωνία.
- ❖ θέλουν να αισθανθούν χρήσιμοι και απαραίτητοι.
- ❖ θέλουν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις εμπειρίες τους.

---

²³ Σύγγραμμα του Πάντειου Πανεπιστήμιου, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, 30 Νοεμβρίου-1 Δεκεμβρίου 2007

²⁴ Ο.π.

- ❖ θέλουν να βελτιώσουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες και γνώσεις.
- ❖ θέλουν να αποκτήσουν πρόσθετες δεξιότητες και εμπειρίες, που θα τους βοηθήσουν στην ανεύρεση εργασίας.
- ❖ θέλουν να βελτιώσουν τις προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης.
- ❖ θέλουν να είναι μαζί με ανθρώπους που μοιράζονται τις ίδιες αξίες.
- ❖ κάποιο άτομο του περιβάλλοντός τους (συγγενής, φίλος, γνωστός) προσφέρει εθελοντική εργασία.
- ❖ δεν θέλουν να μένουν στο σπίτι.
- ❖ θέλουν να διασκεδάζουν.
- ❖ θέλουν να εκπληρώσουν κάποιες θρησκευτικές υποχρεώσεις ή πεποιθήσεις.

2.3 ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΜΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Ενώ ο εθελοντισμός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εξεύρεση λύσεων κοινωνικών ζητημάτων, για πολλούς υπάρχουν λόγοι για τους οποίους δεν θα ήθελαν να προσφέρουν εθελοντική εργασία²⁵:

- ❖ δεν έχουν διαθέσιμο χρόνο.
- ❖ δεν μπορούν να δεσμευθούν για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- ❖ προτιμούν να προσφέρουν χρήματα αντί για χρόνο.
- ❖ έχουν ήδη συνεισφέρει με κάποιο τρόπο.
- ❖ δεν τους έχει ζητηθεί προσωπικά.
- ❖ η εθελοντική συμμετοχή έχει οικονομικό κόστος γι' αυτούς.
- ❖ δεν γνωρίζουν πώς να αναμιχθούν σε τέτοιου είδους δραστηριότητες.
- ❖ δεν ενδιαφέρονται.
- ❖ έχουν προβλήματα υγείας ή κάποια άλλα προσωπικά προβλήματα.

έχουν οικογενειακές υποχρεώσεις.

---

²⁵ Καλλιακμάνης Β., «Εθελοντισμός και κοινωνική ευθύνη», Εκδόσεις: Σταμούλη Α.Ε., σελ. 131-135.

- ❖ δεν έχουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους.
- ❖ πιέζονται αρνητικά από το περιβάλλον τους.

2.4 ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Ο εθελοντισμός συμβάλλει στη δημιουργία καινοτόμων συνεργασιών μεταξύ των επιχειρήσεων, των δημόσιων αρχών και των εθελοντικών οργανώσεων. Αλλά οι πιο χαρακτηριστικές δραστηριότητες του εθελοντισμού είναι:

2.4.1 Κοινωνική Δραστηριότητα

- ❖ Η παροχή βοήθειας για τη συγκέντρωση προμηθειών και πόρων που είναι ζωτικής σημασίας για την κοινότητα που ζούμε.
- ❖ Η περισυλλογή απορριμμάτων από δημόσιες περιοχές της κοινότητάς μας.
- ❖ Η παροχή βοήθειας με στόχο τη βελτίωση των δημόσιων χώρων της κοινότητας που ζούμε.
- ❖ Η παροχή βοήθειας στην οργάνωση τρίτων ή στην πραγματοποίηση ενός προγράμματος για την επίλυση κάποιου προβλήματος που προσβάλλει την κοινότητα που ζούμε ή το ευρύτερο φυσικό περιβάλλον.
- ❖ Η συμμετοχή σε κάποια δραστηριότητα για την προσέλκυση της προσοχής του κόσμου σε κάποιο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η κοινότητα που ζούμε ή το ευρύτερο φυσικό περιβάλλον.

2.4.2 Έκτακτες Ανάγκες

- ❖ Η παροχή βοήθειας στην προετοιμασία για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών ή στη μείωση της επίδρασης μιας τέτοιας καταστροφής.
- ❖ Η παροχή βοήθειας στη διάσωση θυμάτων φυσικών καταστροφών από άμεσο κίνδυνο.
- ❖ Η παροχή βοήθειας στην ανακούφιση θυμάτων φυσικής καταστροφής.
- ❖ Η παροχή βοήθειας στην οργάνωση αντιμετώπισης της καταστροφής.

2.4.3 Αμοιβαία βοήθεια ή «αυτοβοήθεια»

- ❖ Η παροχή βοήθειας στην οργάνωση των μελών της κοινότητας που ζούμε ή κάποιας άλλης κοινωνικής ομάδας με σκοπό τη διατήρηση της τάξης στην κοινότητα.
- ❖ Η συμμετοχή σε κάποια άμεση ενέργεια, όπως είναι η νυχτερινή περιπολία, η παρακολούθηση ή η σύλληψη πολίτη ή ακόμη κάποια άλλη άμεση επέμβαση έρευνας ή αποτροπής κάποιας παράνομης ή επιζήμιας δραστηριότητα στην κοινότητά μας.
- ❖ Η άμεση συμμετοχή σε κάποια δραστηριότητα που έχει ως στόχο της να εμποδίσει μία ένοπλη επίθεση στην κοινότητά μας.
- ❖ Η συμμετοχή σε εκπαίδευση για την απόκτηση των απαιτούμενων προσόντων αναφορικά με την προστασία της κοινότητά μας από εγκληματική ενέργεια.
- ❖ Η παροχή βοήθειας για την επίλυση διαφωνιών μεταξύ της δικής μας ομάδας ή κοινότητας και άλλων ομάδων ή κοινοτήτων.

2.4.4 Υπεράσπιση δικαιωμάτων

- ❖ Η παροχή άμεσης βοήθειας σε ηλικιωμένους, σε άτομα με ειδικές ανάγκες, σε άπορους, σε αρρώστους ή σε άτομα με προβληματική συμπεριφορά (όπως είναι η χρήση ουσιών και η νεανική εγκληματικότητα), μέσω της προετοιμασίας και προσφοράς φαγητού, καταλύματος, ιατρικής περίθαλψης, εκπαίδευσης ή καθοδήγησης.
- ❖ Η παροχή βοήθειας στη δημιουργία υποδομών σχεδιασμένων για τη διευκόλυνση ηλικιωμένων, ατόμων με ειδικές ανάγκες, απόρων, αρρώστων, αστέγων ή ατόμων με προβλήματα συμπεριφοράς, όπως είναι για παράδειγμα προσωρινά καταλύματα, κέντρα υγείας κ.ά.
- ❖ Η δημιουργία ή διαχείριση ενός προγράμματος σχεδιασμένου να παρέχει ή να συντονίζει την κοινωνική υποστήριξη ανθρώπων ηλικιωμένων, ατόμων με ειδικές ανάγκες, απόρων, αρρώστων, αστέγων ή ατόμων με προβλήματα συμπεριφοράς.

2.4.5 Προσωπική Βοήθεια ή Υποστήριξη

- ❖ Η προσφορά βοήθειας, καθοδήγησης, συναισθηματικής υποστήριξης ή συμβουλών σε κάποιο γνωστό.
- ❖ Η παροχή βασικών αγαθών σε προσωπικό επίπεδο.

2.4.6 Παιδιά και Νέοι

- ❖ Η παροχή βοήθειας στην επινόηση ή τη διαχείριση προγραμμάτων για την αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν σε παιδιά ή νέους ανθρώπους.
- ❖ Η παροχή υπηρεσιών σε παιδιά και νέους, όπως είναι η εκπαίδευση, η καθοδήγηση, η πρόληψη της νεανικής εγκληματικότητας, η ψυχολογική υποστήριξη κ.ά.
- ❖ Η παροχή βοήθειας στη δημιουργία ή την οργάνωση ενός προγράμματος ημερήσιας φροντίδας για παιδιά εργαζόμενων γονέων.

2.4.7 Ανθρώπινα Δικαιώματα

- ❖ Η οργάνωση ατόμων για την προώθηση πολιτικών τους συμφερόντων.
- ❖ Η συμμετοχή σε κάποια δραστηριότητα, όπως είναι για παράδειγμα μία διαδήλωση, μία πορεία ή η συγγραφή και αποστολή επιστολών σε αρμόδιους φορείς, προκειμένου να συγκεντρωθεί η προσοχή του κόσμου σε ένα κοινωνικό ή πολιτικό ζήτημα.
- ❖ Η παροχή βοήθειας στην εκλογή ενός υποψήφιου πολιτικού.
- ❖ Η παροχή βοήθειας στην οργάνωση των εκλογών.

2.4.8 Οικονομική Δικαιοσύνη

- ❖ Η παροχή βοήθειας στην οργάνωση ατόμων με στόχο την προώθηση ή την προστασία των οικονομικών τους συμφερόντων, μέσω της ίδρυσης ενός σωματείου ή της οργάνωσης μίας εκστρατείας για τη διεκδίκηση μισθολογικών ζητημάτων ή ζητημάτων που αναφέρονται στις συνθήκες ασφάλειας στην εργασία.
- ❖ Η συμμετοχή σε μία άμεση δραστηριότητα, όπως είναι μια απεργία για την προώθηση των οικονομικών συμφερόντων των εργαζόμενων ή μία διαδήλωση κατά των άδικων συνθηκών εργασίας.

2.4.9 Θρησκευτικός Εθελοντισμός

- ❖ Η παροχή βοήθειας στην οργάνωση μίας ιδιαίτερης εκδήλωσης για τον εορτασμό μιας θρησκευτικής εορτής.
- ❖ Η διάδοση πληροφοριών για τη θρησκευτική πίστη και τις αξίες ή η προώθηση αυτού του είδους της πίστης και των αξιών στον κόσμο.

- ❖ Η συμμετοχή σε κάποια άμεση δραστηριότητα, όπως είναι μία διαδήλωση ή μία πορεία ή η συγγραφή και αποστολή επιστολών σε αρμόδιους φορείς, για τη συγκέντρωση της προσοχής των ανθρώπων σε ένα θέμα θρησκευτικής σημασίας.

2.4.10 Εκπαίδευση

- ❖ Η διδασκαλία ατόμων με σκοπό να αποκτήσουν νέα προσόντα και δεξιότητες.
- ❖ Η παροχή βοήθειας στην ίδρυση ή τη διαχείριση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (π.χ. σχολείων, κέντρων επαγγελματικής εκπαίδευσης, βιβλιοθηκών) ή η παροχή βοήθειας στο προσωπικό αυτών των ιδρυμάτων, προκειμένου να εκπαιδεύονται τρίτοι ή να τους παρέχετε πρόσβαση σε πληροφορίες και σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

2.4.11 Ιατρική Περίθαλψη

- ❖ Η παροχή βοήθειας στη διάχυση πληροφοριών, στην καθοδήγηση ή στην οργάνωση ενός προγράμματος αντιμετώπισης προβλημάτων υγείας, πρόληψης ασθενειών, ιατρικής περίθαλψης, ατομικής υγιεινής, αναπαραγωγικής υγείας, υγιεινής διατροφής ή υγιεινού τρόπου ζωής γενικότερα.
- ❖ Η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης σε ιδρύματα ιατρικής περίθαλψης (π.χ. νοσοκομεία, κλινικές, κέντρα ψυχικής υγείας, κέντρα πρόληψης ασθενειών) ή η παροχή βοήθειας στο προσωπικό αυτών των ιδρυμάτων.
- ❖ Η παροχή άμεσης ιατρικής περίθαλψης ή υπηρεσιών ψυχικής και σωματικής αποκατάστασης σε άτομα που τις χρειάζονται.
- ❖ Η δωρεά αίματος ή άλλου βιολογικού υλικού, όπως μυελός των οστών ή άλλα όργανα.

2.4.12 Περιβάλλον

Η συμμετοχή σε εκστρατεία για την καταπολέμηση της καταστροφής του περιβάλλοντος.

Συλλογή Δεδομένων:

- ❖ Η συλλογή δειγμάτων από τη φύση και η παρατήρηση επιστημονικών οργάνων, του καιρού ή του φυσικού περιβάλλοντος με στόχο την καταγραφή πληροφοριών για την έρευνα ή την επιστήμη.
- ❖ Η λήψη συνεντεύξεων από άτομα για την καταγραφή πληροφοριών που θα χρησιμοποιηθούν στην έρευνα ή την επιστήμη.

- ❖ Η μελέτη εφημερίδων, βιβλίων και άλλων πηγών για την καταγραφή πληροφοριών που θα χρησιμοποιηθούν στην έρευνα ή την επιστήμη.

2.4.13 Προώθηση της Γνώσης:

- ❖ Η εκλαΐκευση της γνώσης με τη χρήση διαλέξεων στο κοινό, τη δημοσίευση άρθρων, την έκδοση επαγγελματικών περιοδικών ή με την παροχή υπηρεσιών στις επαγγελματικές ενώσεις.
- ❖ Η παροχή βοήθειας στην οργάνωση εκδηλώσεων που στοχεύουν στην προώθηση της γνώσης.
- ❖ Η δημιουργία ή διαχείριση μίας οργάνωσης με σκοπό την αντιπροσώπευση των επαγγελματικών συμφερόντων, τη διευκόλυνση της επικοινωνίας των μελών ενός επαγγέλματος ή τη διανομή πληροφοριών σχετικών με κάποιο επάγγελμα.

2.4.14 Προώθηση του Εμπορίου

- ❖ Η παροχή βοήθειας στη βελτίωση ή την προώθηση μιας ειδικής μεθόδου παραγωγής, στην οργάνωση των παραγωγών, στην ανταλλαγή αγαθών ή υπηρεσιών, στην ασφάλεια των προϊόντων κ.ά.
- ❖ Η δημιουργία ή διαχείριση ενός προγράμματος για την προώθηση της παραγωγής, του εμπορίου, της ασφάλειας των προϊόντων κ.ά.

2.4.15 Νομικές Υπηρεσίες

- ❖ Η παροχή νομικών συμβουλών ή νομικής αντιπροσώπευσης.
- ❖ Η παροχή βοήθειας για την ενίσχυση της κατανόησης του νομοθετικού πλαισίου, των νομικών δικαιωμάτων των ατόμων και της ιδέας της ισότιμης και δίκαιης πρόσβασης τους στο νόμο.
- ❖ Η δημιουργία ή διαχείριση ενός προγράμματος παροχής νομικών συμβουλών ή νομικής αντιπροσώπευσης και ενίσχυσης της κατανόησης του νομοθετικού πλαισίου.

2.4.16 Πολιτισμός

Η παροχή βοήθειας στο σχεδιασμό, τη δημιουργία, τη γνωστοποίηση, τη διαχείριση, την προσφορά τεχνικής υποστήριξης, την τήρηση της τάξης ή της καθαριότητας ενός πολιτιστικού γεγονότος, όπως είναι για παράδειγμα μία συναυλία, μία θεατρική παράσταση, μία διάλεξη, μία έκθεση έργων τέχνης κ.ά.

2.4.17 Ψυχαγωγία

- ❖ Η παροχή βοήθειας στο σχεδιασμό, τη δημιουργία, τη γνωστοποίηση, τη διαχείριση, την παροχή τεχνικής υποστήριξης, την τήρηση της τάξης και της καθαριότητας μίας ψυχαγωγικής εκδήλωσης για το κοινό, όπως είναι για παράδειγμα ένας αθλητικός αγώνας.
- ❖ Η συμμετοχή (π.χ. ως παίκτης, διαγωνιζόμενος ή μέλος ομάδας) σε κάποια ψυχαγωγική εκδήλωση της οποίας ο κύριος σκοπός είναι να υπηρετήσει ένα δημόσιο ζήτημα, όπως η συγκέντρωση χρημάτων για ιατρική έρευνα, η βοήθεια θυμάτων από φυσικές καταστροφές, η προώθηση της ειρήνης, η κοινωνική δικαιοσύνη κ.ά.

2.5 ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

2.5.1 Παγκοσμιοποίηση

Οι εθελοντές²⁶ αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία της σημερινής κοινωνίας με συμμετέχοντες ανθρώπους όλων των ηλικιών, άνδρες και γυναίκες, εργαζόμενους και ανέργους, και τα άτομα με διαφορετική εθνική προέλευση και ομάδες πεποιθήσεων. Ο εθελοντισμός σήμερα πιέζεται από τις δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης. Πιο συγκεκριμένα, στις βιομηχανικά αναπτυγμένες χώρες υπάρχει ανησυχία ότι ο εθελοντισμός φθίνει εξαιτίας της μείωσης της θρησκευτικής προσήλωσης, της διάλυσης των παραδοσιακών κοινωνιών και της αύξησης του ατομικισμού.

Παράλληλα, στον αναπτυσσόμενο κόσμο εκφράζεται η ανησυχία ότι οι οικονομικοί περιορισμοί και οι περικοπές των δημόσιων παροχών έχουν αποθέσει δυσβάστακτο βάρος στη δραστηριότητα των εθελοντών. Για παράδειγμα, η είσοδος περισσότερων γυναικών στην αγορά εργασίας απειλεί να μειώσει τη διαθεσιμότητα των εθελοντών κυρίως στον τομέα της πρόνοιας. Την ίδια στιγμή, η μείωση της εθελοντικής συμμετοχής των νέων ανθρώπων δημιουργεί φόβους για το μέλλον του ίδιου του εθελοντισμού.

Ωστόσο, δεν είναι όλες οι τάσεις εναντίον του εθελοντισμού. Η γήρανση του πληθυσμού, που είναι κοινό φαινόμενο σε πολλά μέρη του κόσμου, αυξάνει τη ζήτηση εθελοντικών δραστηριοτήτων πρόνοιας και υγείας και προσφέρει ταυτόχρονα νέες ευκαιρίες εθελοντικής εργασίας στην ιδιαίτερα δραστήρια Τρίτη Ηλικία. Επιπρόσθετα, η ανάπτυξη των

---

²⁶ <http://www.anthropos.gr/default.Asp>

τεχνολογιών επικοινωνίας, ενώ από τη μία πλευρά μειώνει την κοινωνική αλληλεπίδραση, από την άλλη δημιουργεί νέες ευκαιρίες για εθελοντική δραστηριοποίηση. Για παράδειγμα, το διαδίκτυο αποδεικνύεται ισχυρό μέσο για τους εθελοντικούς οργανισμούς στην προσπάθεια διάδοσης των μηνυμάτων τους και προσέλκυσης των κατάλληλων εθελοντών.

Παράλληλα, η διάχυση της τεχνολογίας σε παγκόσμιο επίπεδο ανοίγει νέους δρόμους για τη συμμετοχή σε εθελοντικές δραστηριότητες από το σπίτι σε ομάδες ανθρώπων, όπως είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες, που παλαιότερα ήταν τελείως αποκλεισμένες από τον εθελοντισμό.

2.5.2 Σχέσεις με το Κράτος

Οι εθελοντές και οι οργανώσεις τους είναι συχνά στην πρώτη γραμμή της ανάπτυξης καινοτόμων δράσεων και στην ανταπόκριση σε κοινωνικές ανάγκες που προκύπτουν. Οι εθελοντές βοηθούν στην βελτίωση της ποσότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών και θεμελιώνουν δημιουργικά νέες υπηρεσίες. Οι εθελοντές συχνά παρεμβαίνουν για να καλύπτουν τα κενά που αφήνει το κράτος, γεγονός που αυξάνει την ανησυχία ότι οι κυβερνήσεις μπορεί να μπουκν στον πειρασμό της μείωσης των κρατικών δαπανών, γνωρίζοντας ότι οι εθελοντές θα σπεύσουν να καλύψουν τα κενά. Ωστόσο, πρέπει να γίνει σαφές ότι ο εθελοντισμός δεν αναπτύσσεται με την απουσία του κράτους, αλλά αντιθέτως ωφελείται και ενισχύεται όταν λειτουργεί σε συνδυασμό με έναν υγιή δημόσιο φορέα. Άλλωστε, είναι γνωστό ότι ο εθελοντισμός δρα συμπληρωματικά και ενισχυτικά στο κράτος και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υποκαταστήσει τις δημόσιες υπηρεσίες.

2.5.3 Σχέσεις με την Αγορά

Πολλές εθελοντικές οργανώσεις εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το έργο των εθελοντών για να ασκούν τις δραστηριότητές τους. Τα τελευταία χρόνια ο ιδιωτικός τομέας αρχίζει να δείχνει έντονο ενδιαφέρον για τον εθελοντισμό. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις αναπτύσσουν σχέδια ενθάρρυνσης και υποστήριξης του εθελοντισμού στο προσωπικό τους, στο πλαίσιο μίας ευρύτερης στρατηγικής κοινωνικής επένδυσης που χαράσσουν αλλά και σαν μέσο βελτίωσης της απόδοσης. Αυτά τα σχέδια παίρνουν ποικίλες μορφές.

3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

3.1 ΕΥΡΕΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Ο εθελοντισμός παρέχει ανεπίσημες και μη τυπικές ευκαιρίες μάθησης και είναι επομένως ένα βασικό εργαλείο στη διά βίου μάθηση. Μέσα από τον εθελοντισμό, οι άνθρωποι αποκτούν γνώσεις, δεξιότητες και επεκτείνουν το κοινωνικό τους δίκτυο, το οποίο μπορεί συχνά να οδηγήσει σε νέες ή καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης, καθώς και την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξή τους. Η επιτυχημένη εύρεση υποψήφιων εθελοντών απαιτεί²⁷:

- ✓ την αναγνώριση των αναγκών σε εθελοντές και την ανάπτυξη των περιγραφών θέσεων εργασίας
- ✓ τη διεξαγωγή μίας ανάλυσης κόστους – οφέλους για τον εθελοντισμό
- ✓ τον σχεδιασμό μίας προσέγγισης με βάση τόσο τις ανάγκες σε εθελοντές όσο και τις περιγραφές των θέσεων εργασίας
- ✓ την εφαρμογή αυτού του σχεδίου ή της προσέγγισης

Η σωστή περιγραφή των θέσεων εργασίας είναι το πρώτο βήμα στην προσέλκυση των κατάλληλων υποψήφιων εθελοντών, αφού εξασφαλίζει ότι ο οργανισμός θα βρει τον κατάλληλο εθελοντή αλλά και ο υποψήφιος εθελοντής θα βρει αυτό που αναζητά. Γι' αυτό το λόγο είναι σημαντικό για κάθε θέση εθελοντικής, και όχι μόνο, εργασίας σε έναν οργανισμό να υπάρχει και η αντίστοιχη περιγραφή της. Πιο συγκεκριμένα, η περιγραφή μίας θέσης εργασίας μπορεί να περιλαμβάνει:

- ❖ τον τίτλο της θέσης εργασίας
- ❖ το σκοπό ή το στόχο της θέσης εργασίας
- ❖ μία συνοπτική περιγραφή της εργασίας
- ❖ τις γνώσεις, τις δεξιότητες, την πείρα και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας που απαιτούνται για τη συγκεκριμένη θέση εργασίας
- ❖ τις ανταμοιβές και τα οφέλη που παρέχονται

---

²⁷ <http://www.netvol.eu/280/4426.aspx>

- ❖ την προσφερόμενη εκπαίδευση που παρέχεται
- ❖ το ωράριο και γενικότερα το χρονικό διάστημα της δέσμευσης στην εργασία
- ❖ τις συνθήκες εργασίας
- ❖ τις σχέσεις αναφοράς
- ❖ τις διαδικασίες αξιολόγησης
- ❖ τις ευθύνες και τα καθήκοντα του προϊσταμένου

Το μήνυμα της προσέλκυσης που χρησιμοποιεί ο εκάστοτε οργανισμός, είναι σημαντικό να περιλαμβάνει τα ακόλουθα για να είναι αποτελεσματικό:

- τον τίτλο της προσφερόμενης θέσης εθελοντικής εργασίας
- ένα ελκυστικό κίνητρο για τον πιθανό εθελοντή
- ένα περίγραμμα των βασικών απαιτήσεων της θέσης
- ένα περίγραμμα της εκπαίδευσης ή της υποστήριξης που θα είναι διαθέσιμες στον εθελοντή
- τα στοιχεία επικοινωνίας με το αρμόδιο πρόσωπο στον οργανισμό

Οι περισσότεροι εθελοντές συμμετέχουν σε έναν οργανισμό γιατί αυτό τους ζητήθηκε από κάποιον που γνωρίζουν, γεγονός που σημαίνει ότι η προσέλκυση υποψήφιων εθελοντών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την από στόμα σε στόμα επικοινωνία. Παράλληλα, πολλοί οργανισμοί χρησιμοποιούν και κάποιες άλλες τεχνικές προσέλκυσης, που αναφέρονται στη συνέχεια. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι η επιλογή χρησιμοποίησης οποιασδήποτε από τις ακόλουθες τεχνικές εξαρτάται από τον τύπο των εθελοντών που ο οργανισμός επιθυμεί να προσελκύσει, καθώς και από τις εργασίες για τις οποίες τους χρειάζεται. Ειδικότερα, οι βασικές τεχνικές προσέλκυσης είναι²⁸:

- ❖ Διαφημίσεις στα μέσα μαζικής επικοινωνίας
- ❖ Διοργάνωση ειδικών εκδηλώσεων (π.χ. εκθέσεων, διαλέξεων, παρουσιάσεων, συνεδρίων, σεμιναρίων κ.ά.)

---

²⁸ Ανθόπουλος Χ., «Εθελοντισμός, Αλληλεγγύη και δημοκρατία: Η εθελοντική δράση στην συνταγματική προοπτική», Εκδόσεις: Οξύ, σελ. 43-45.

- ❖ Διανομή έντυπου υλικού (π.χ. φυλλαδίων) σε κατάλληλα επιλεγμένα μέρη
- ❖ Προβολή στο διαδίκτυο, σε ιστοσελίδες ηλεκτρονικού εθελοντισμού και όχι μόνο.
- ❖ Προσωπική προσέγγιση υποψήφιων εθελοντών από τους υπάρχοντες εθελοντές

Παράλληλα, ο οργανισμός πρέπει:

- Να έχει τις κατάλληλες εθελοντικές εργασίες για τους εθελοντές που προσελκύει.
- Να χρησιμοποιεί ένα μήνυμα προσέλκυσης που να έχει απήχηση και να εκλύει τους υποψήφιους εθελοντές.
- Να τονίζει τα πλεονεκτήματα του εθελοντισμού.
- Να διευκρινίζει τις εργασίες που χρειάζεται να πραγματοποιηθούν από τους εθελοντές.
- Να διευκρινίζει το χρονικό διάστημα που χρειάζεται να αφιερωθεί από τους εθελοντές.
- Να περιγράφει τις δραστηριότητες και τους βασικούς σκοπούς του.

Περνώντας στον έλεγχο και την επιλογή του κατάλληλου εθελοντή, η πιο διαδεδομένη πρακτική που χρησιμοποιείται σήμερα είναι η προσωπική συνέντευξη²⁹.

Επιπλέον, κατά τη διεξαγωγή της συνέντευξης είναι σημαντικό, ο υποψήφιος εθελοντής να αισθάνεται ευπρόσδεκτος και να έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει τις δικές του ερωτήσεις, προκειμένου να ενημερώνεται τόσο για τον οργανισμό όσο και για το ρόλο που μπορεί να αναλάβει σε αυτόν. Άλλωστε, και ο ίδιος αποφασίζει σχετικά με το εάν η εκάστοτε ευκαιρία εθελοντικής εργασίας που του παρέχεται είναι κατάλληλη για τον εαυτό του.

- ❖ Να συζητούνται οι διαθέσιμες εθελοντικές εργασίες και οι λόγοι που τις κάνουν σημαντικές για τον οργανισμό.
- ❖ Να υπάρχει σαφήνεια αναφορικά με το χρονικό διάστημα δέσμευσης που απαιτείται, την εκπαίδευση που παρέχεται και τους κανονισμούς που ισχύουν στον οργανισμό.
- ❖ Να διερευνώνται αποτελεσματικά τα στοιχεία του εθελοντή, προκειμένου να μπορεί να εντοπιστεί η κατάλληλη εργασία για εκείνον.

---

²⁹Ειδικότερα, η διαδικασία της συνέντευξης παρέχει τη δυνατότητα της γνωριμίας και του προσεχτικού ελέγχου του υποψήφιου εθελοντή από την πλευρά του οργανισμού και, ταυτόχρονα, αποτελεί μία ευκαιρία και για τον ίδιο τον εθελοντή να γνωρίσει τον οργανισμό.

Έτσι, στο τέλος της συνέντευξης, ο υποψήφιος εθελοντής πρέπει να ενημερώνεται σχετικά με το εάν υπάρχει κάποια κατάλληλη θέση εργασίας για εκείνον. Επίσης, πρέπει να του παρέχονται οι απαραίτητες διευκρινήσεις αναφορικά με το τι ακριβώς θα συμβεί στη συνέχεια (π.χ. έλεγχος των συστάσεων και του ποινικού μητρώου, περαιτέρω συνεντεύξεις, εκπαίδευση).

3.2 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Πολλές εθελοντικές οργανώσεις εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το έργο των εθελοντών για να ασκούν τις δραστηριότητές τους, γι' αυτό πρέπει να εκπαιδεύουν τους εθελοντές. Η εκπαίδευση³⁰ που λαμβάνουν στο πλαίσιο της εθελοντικής δραστηριοποίησής τους αποτελεί ένα βασικό κίνητρο στην επιλογή του εθελοντισμού. Συνεπώς, είναι φανερό ότι η εκπαίδευση είναι ένας από τους σημαντικότερους τρόπους ικανοποίησης των αναγκών τόσο των εθελοντών όσο και των οργανισμών.

Ωστόσο, η καθιέρωση ενός αποτελεσματικού εκπαιδευτικού προγράμματος για τους εθελοντές δεν είναι πάντα εύκολη υπόθεση, καθώς στους εθελοντικούς οργανισμούς ο χρόνος δαπανάται κυρίως σε αυτές καθ' αυτές τις εθελοντικές δραστηριότητες. Παράλληλα, είναι δύσκολη η ανεύρεση καλών εκπαιδευτών, αφού δεν είναι όλοι πρόθυμοι ή ικανοί για την ανάληψη ενός τέτοιου ρόλου.

Παρόλο που αυτές οι ανησυχίες έχουν μία βάση, είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η κατάλληλη εκπαίδευση αυξάνει την παραγωγικότητα των εθελοντών, λειτουργεί ως κίνητρο για την προσέλκυση και διατήρηση εθελοντών στον οργανισμό και αποτελεί, ταυτόχρονα, μία μορφή αναγνώρισης της προσφοράς και του έργου των εθελοντών.

Επιπρόσθετα, η εκπαίδευση πρέπει να ταιριάζει με το σχεδιασμό και την περιγραφή των θέσεων εργασίας. Για παράδειγμα, εάν ο εθελοντής δεν μπορεί να δεσμευτεί για εργασία μεγαλύτερη των 20 ωρών, τότε δεν πρέπει να αφιερωθούν περισσότερες από 4 ώρες για την εκπαίδευση του. Δηλαδή, ένας εθελοντής που δεσμεύεται βραχυπρόθεσμα δεν πρέπει να τοποθετείται σε μία θέση με μεγάλες εκπαιδευτικές απαιτήσεις.

---

³⁰http://www.elix.org.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=64&Itemid=84&PHPSESSID=364af5461fa6de4b3ea0ca11ef2a2876

Αναφορικά με τον προσανατολισμό των εθελοντών, είναι και αυτός ιδιαίτερα σημαντικός γιατί εξασφαλίζει ότι οι εθελοντές έχουν κατανοήσει πλήρως τόσο τον τρόπο με τον οποίο εντάσσονται στον οργανισμό όσο και το τι ακριβώς αναμένεται να πράξουν στη θέση εργασίας τους. Πιο συγκεκριμένα, ο προσανατολισμός μπορεί να περιλαμβάνει ένα πακέτο με πληροφορίες για το ιστορικό, τους στόχους και τις δραστηριότητες του οργανισμού, τη γνωριμία με το υπόλοιπο έμμισθο προσωπικό και τους εθελοντές, καθώς και τη δυνατότητα να υποβάλλουν οι εθελοντές τις δικές του ερωτήσεις για να πάρουν περισσότερες πληροφορίες και να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο λειτουργίας του οργανισμού³¹.

3.3 ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Το στάδιο της επίβλεψης και αξιολόγησης των εθελοντών είναι ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί επιτρέπει:

- ❖ την παροχή βοήθειας στην επίτευξη των στόχων των εθελοντών
- ❖ την παροχή βοήθειας στην ανάπτυξη νέων στόχων για τους εθελοντές
- ❖ τον εντοπισμό των εκπαιδευτικών αναγκών
- ❖ την εκτίμηση της πραγματικής συνεισφοράς των εθελοντών
- ❖ την έκφραση από την πλευρά των εθελοντών των αναγκών και των προτιμήσεών τους αναφορικά με το ρόλο που έχουν ή θα ήθελαν να έχουν στον οργανισμό
- ❖ την παροχή της ευκαιρίας στους εθελοντές να βελτιωθούν ή να αλλάξουν
- ❖ την αναγνώριση των σημείων που ο οργανισμός χρειάζεται βελτίωση ή αλλαγή
- ❖ την έκφραση από την πλευρά των εθελοντών διάφορων βελτιωτικών προτάσεων
- ❖ την εξασφάλιση της ακεραιότητας του προγράμματος εθελοντισμού
- ❖ την εξασφάλιση της υπευθυνότητας των εθελοντών
- ❖ την ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων με τους εθελοντές

---

³¹ Στο πλαίσιο αυτό, είναι φανερό ότι η οργανωμένη εκπαίδευση και ο αποτελεσματικός προσανατολισμός των νέων εθελοντών συμβάλλουν καθοριστικά στην επιτυχία του κύκλου της διοίκησης των εθελοντών.

3.4 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Ο εθελοντισμός είναι ένας από τους τρόπους με τους οποίους οι άνθρωποι όλων των ικανοτήτων και καταγωγής μπορούν να συμβάλλουν στην θετική αλλαγή της κοινωνίας.

Άρα πρέπει να τους αναγνωρίζεται αυτή η καθοριστική συμβολή τους, διότι η κατάλληλη, ειλικρινής και εξατομικευμένη αναγνώριση μπορεί να είναι το κλειδί για την επιτυχία ενός εθελοντικού προγράμματος.

Στο πλαίσιο αυτό, αξίζει να αναφερθεί ότι, ενώ η εκπαίδευση και η επίβλεψη είναι περισσότερο αποτελεσματικές όταν πραγματοποιούνται με σταθερά οργανωμένες μεθόδους και πρακτικές, η αναγνώριση είναι καλύτερο να διαμορφώνεται ανάλογα με την περίπτωση. Ο κάθε εθελοντής κινητοποιείται από διαφορετικούς παράγοντες, γεγονός που συνεπάγεται ότι πρέπει να αναγνωρίζεται και με διαφορετικό τρόπο.

Πιο συγκεκριμένα, αναφέρθηκε ότι τα βασικά κίνητρα του εθελοντισμού είναι: ο έπαινος, η επίτευξη στόχων, η ένταξη σε ομάδα, η δύναμη ή η επιρροή, έτσι, ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις καταλληλότερες πρακτικές αναγνώρισης ανάλογα με τον βασικό παράγοντα που κινητοποιεί τον κάθε εθελοντή³².

Πίνακας 3.1: Καταλληλότερες πρακτικές αναγνώρισης ανάλογα με τον βασικό παράγοντα που κινητοποιεί τον κάθε εθελοντή.

Καταλληλότερες πρακτικές αναγνώρισης ανάλογα με τον βασικό παράγοντα που κινητοποιεί τον κάθε εθελοντή		
Τύπος Κινήτρου	Εστίαση της Αναγνώρισης	Παραδείγματα
Έπαινος	Αναγνώριση των ταλέντων και των επιτευγμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ένα απλό “ευχαριστώ” ✓ η προσφορά ενός δώρου ✓ η δημόσια αναγνώριση ✓ η παροχή συστατικών επιστολών
Επίτευξη	Απτή απόδειξη των επιτευγμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ✓ η παροχή βεβαιώσεων συμμετοχής και πιστοποιητικών ολοκλήρωσης προγραμμάτων ✓ η παροχή βραβείων

³² http://europa.eu/lisbon_treaty/index_el.htm

Ένταξη σε Ομάδα	Συνύπαρξη με άλλους και αναγνώριση του γεγονότος ότι ανήκουν στον οργανισμό	<ul style="list-style-type: none"> ✓ η δυνατότητα συμμετοχής σε ομαδικές εργασίες ✓ η χρήση του όρου “εμείς”
Δύναμη ή Επιρροή	Παροχή ηγετικών ρόλων και ευκαιριών λήψης αποφάσεων	<ul style="list-style-type: none"> ✓ η παροχή της δυνατότητας να ηγηθούν μίας επιτροπής ή ενός έργου ✓ η παροχή της δυνατότητας να εκπροσωπήσουν τον οργανισμό ✓ η παροχή εκπαιδευτικού ή καθοδηγητικού ρόλου ✓ η οργάνωση φωτογραφήσεων με υψηλά ιστάμενα πρόσωπα

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι τρόποι αναγνώρισης των νεαρών και ηλικιωμένων εθελοντών, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 3.2: Τρόποι αναγνώρισης των νεαρών και ηλικιωμένων εθελοντών.

Τρόποι αναγνώρισης των νεαρών και ηλικιωμένων εθελοντών		
Ειδικές Κατηγορίες Εθελοντών	Εστίαση της Αναγνώρισης	Παραδείγματα
Νεολαία	Εμπειρία και αίσθηση αξίας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ η παροχή συστατικών επιστολών ✓ η παροχή της δυνατότητας εκμάθησης νέων δεξιοτήτων ✓ ο συνεχής έπαινος
Τρίτη Ηλικία	Συμβολή στην κοινωνία	<ul style="list-style-type: none"> ✓ η δυνατότητα χρήσης των εμπειριών τους ✓ η δυνατότητα να αισθάνονται απαραίτητοι και χρήσιμοι

Επομένως, είναι φανερό ότι η αναγνώριση είναι ατομική υπόθεση. Δηλαδή, δεν υπάρχει ένας κατάλληλος τρόπος αναγνώρισης για όλους τους εθελοντές. Έτσι, είναι απαραίτητο ο κάθε οργανισμός να γνωρίζει καλά τους εθελοντές του για να μπορεί να εφαρμόζει και τους κατάλληλους τρόπους αναγνώρισής τους. Επίσης, όπως κατέδειξαν και οι πίνακες, η αναγνώριση της προσφοράς των εθελοντών δεν συνεπάγεται υψηλό κόστος. Αντίθετα, υπάρχουν πολλοί φθηνοί, ευχάριστοι και δημιουργικοί τρόποι που μπορούν να εφαρμοστούν και να επιφέρουν μεγάλη αποτελεσματικότητα σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας του εθελοντισμού.

4 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Μεσολογγίου ιδρύθηκε το 198133. Το Τ.Ε.Ι. στεγάζεται σε ιδιόκτητα κτίρια εντός αγροκτήματος συνολικής έκτασης οκτακοσίων (800) στρεμμάτων που βρίσκεται σε απόσταση περίπου 4 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης.

4.2 ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

Το τμήμα περίθαλψης και κοινωνικής μέριμνας είναι αυτοτελές και στεγάζεται στο κτίριο του Τμήματος Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και στην Οικονομία, του ΤΕΙ Μεσολογγίου³⁴.

Οι αρμοδιότητες του είναι οι εξής:

- ❖ Παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και περίθαλψης στους φοιτητές και στο προσωπικό του Ιδρύματος.
- ❖ Τη μέριμνα για την προμήθεια του αναγκαίου φαρμακευτικού υλικού και οργάνων.
- ❖ Συνεργασία με άλλους φορείς (Υπουργεία - ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ - Γενικό Νοσοκομείο Μεσολογγίου)για την διοργάνωση εκδηλώσεων και ημερίδων σε θέματα πρόληψης- διατήρησης και προαγωγής της υγείας των φοιτητών και του προσωπικού του ΤΕΙ.
- ❖ Χορήγηση και ανανέωση των φοιτητικών βιβλιαρίων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των φοιτητών. Τήρηση αρχείου αιτήσεων φοιτητών σχετικά με την παροχή ή όχι βιβλιαρίου ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης .
- ❖ Άσκηση υγειονομικού ελέγχου στο εστιατόριο και στο κυλικείο του Ιδρύματος σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχίας (Περιφέρεια).

---

³³ <http://www.teimes.gr/wwwgr/>

³⁴ Το τμήμα λειτουργεί καθημερινά εκτός Σαββατοκύριακου από τις 8:00 έως τις 14:30.

- ❖ Επιμέλεια καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων.
- ❖ Διακίνηση της σχετικής αλληλογραφίας και εισήγηση μέτρων προς την διεύθυνση του Ιδρύματος για την προαγωγή και διασφάλιση της υγείας όλων.

4.2.1 Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητές του είναι πολλές και εμπλουτίζονται συνεχώς:

- ❖ Εθελοντική Αιμοδοσία που πραγματοποιείται 2 φορές το χρόνο στο χώρο του ΤΕΙ (Ίδρυση τράπεζας αίματος).
- ❖ Σε συνεργασία με Ψυχολόγο παρέχονται δωρεάν συνεδρίες συμβουλευτικής προς τους σπουδαστές για θέματα που τους απασχολούν (φοβίες-άγχος-εξαρτήσεις-διατροφικές διαταραχές-κατάθλιψη κ.α.).

4.2.2 Φοιτητικά βιβλιάρια υγείας

Από το τμήμα Περίθαλψης και κοινωνικής Μέριμνας του Τ.Ε.Ι Μεσολογγίου υπάρχει η δυνατότητα έκδοσης φοιτητικού βιβλιαρίου για κάλυψη Νοσοκομειακής Ιατροφαρμακευτικής και Οδοντιατρικής περίθαλψης. Χορήγηση φοιτητικού βιβλιαρίου υγείας προβλέπεται για όλους τους φοιτητές που δεν καλύπτονται από κάποιο ασφαλιστικό φορέα. Όμως ο φοιτητής μπορεί να παραιτηθεί από την ασφάλισή του και να κρατήσει την ασφάλιση του Τ.Ε.Ι. Το βιβλιάριο υγείας χρησιμοποιείται για την κάλυψη ιατροφαρμακευτικών αναγκών και Νοσοκομειακή Περίθαλψη σύμφωνα με το Π.Δ 185/84 και περιλαμβάνει:

- ❖ Ιατρική εξέταση
- ❖ Νοσοκομειακή περίθαλψη
- ❖ Φαρμακευτική περίθαλψη
- ❖ Παρακλινικές εξετάσεις
- ❖ Επίδομα τοκετού
- ❖ Φυσιοθεραπείες
- ❖ Οδοντιατρική Περίθαλψη
- ❖ Ορθοπεδικά είδη.

4.3 ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

4.3.1 Ερωδιοί

Η εθελοντική ομάδα «ερωδιοί»³⁵, επέλεξαν αυτή την ονομασία για: την αγάπη για τη θάλασσα και τα δώρα της, την διάθεση να αιωρηθούν ελεύθερα πάνω από αυτήν και να την φανταστούν ξανά, κι αυτήν, κι όλους, και την πόλη ολάκερη.

Εικόνα 4.1: Λογότυπο εθελοντικής ομάδας «Ερωδιών» Μεσολογγίου.

Θέλουν ένα καλύτερο μέρος για να ζήσει κανείς, και ξέρουν ότι τίποτα από όσα φαντάζεται κανείς δεν είναι εφικτά αν δεν προσπαθήσουν όλοι μαζί για αυτά.

4.3.2 Ομάδα Αλληλεγγύης Μεσολογγίου

Η εθελοντική ομάδα αλληλεγγύης Μεσολογγίου, διοργανώνουν ανταλλακτικά παζάρια στον Δήμο Μεσολογγίου. Οι εθελοντές που συμμετέχουν ενώνουν τις δυνάμεις τους για να αντιμετωπίσουν την καθημερινότητά τους και αγωνίζονται ενάντια σε ό, τι μαυρίζει τη ζωή τους, σε ό, τι τους πληγώνει, ενάντια σε ό, τι εξευτελίζει την ανθρώπινη υπόσταση.

Με τον τρόπο αυτό αλλάζουν καταναλωτική κουλτούρα. Καλλιεργούν οικολογική και οικονομική συνείδηση αφού όλο αυτό θα είναι μια μορφή ανακύκλωσης και

---

³⁵ <http://erodioi.wordpress.com/>

επαναχρησιμοποίησης αγαθών δείχνοντας παράλληλα έμπρακτα, αλληλεγγύη στο συνάνθρωπό τους³⁶.

Εικόνα 4.2: Λογότυπο Ομάδας Αλληλεγγύης Μεσολογγίου.

Το σύνθημά τους είναι:

- Ο καθένας προσφέρει ό, τι μπορεί, ο καθένας παίρνει με βάση τις ανάγκες του.
- Αυτό που σου λείπει κάποιος το προσφέρει, αυτό που σου περισσεύει κάποιος το χρειάζεται.
- Όταν παίρνεις γεμίζουν τα χέρια σου, αλλά όταν δίνεις γεμίζει η ψυχή σου.

4.3.3 Εθελοντική Ομάδα Έρευνας Διάσωσης (Ε.Ο.Ε.Δ)

Η εθελοντική ομάδα Έρευνας και Διάσωσης (Ε.Ο.Ε.Δ)³⁷ δραστηριοποιείται στον τομέα της Πολιτικής Προστασίας και ειδικότερα στην παροχή βοήθειας στο κοινωνικό σύνολο σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών , όπως σεισμών , αποκλεισμών (χιόνια, πλημμύρες κλπ) μαζικών καταστροφών ή ατυχημάτων καθώς επίσης και στον τομέα έρευνας και διάσωσης ατόμων.

---

³⁶ Η δράση αυτή αφορά όλους. Δεν απευθύνεται μόνο σε άτομα με μειωμένη αγοραστική δύναμη. Δεν είναι μια πρωτοβουλία φιλανθρωπίας. Είναι μια πρωτοβουλία που αντιμετωπίζει συλλογικά τις ελλείψεις σε αγαθά σπάζοντας την αλυσίδα των καταναλωτικών μας αντιλήψεων.

³⁷ <http://eoed.blogspot.gr/>

Εικόνα 4.3: Λογότυπο της εθελοντικής ομάδας Έρευνας και Διάσωσης.

4.3.4 Οι ποδηλάτες της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου

Εικόνα 4.4: Λογότυπο των ποδηλάτων της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου.

Οι ποδηλάτες της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου³⁸ είναι μια ελεύθερη και ανεξάρτητη ομάδα ποδηλάτων-ποδηλατιστών κάθε ηλικίας πέρα από πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα, χωρίς χορηγίες που προσπαθεί να προωθήσει τη χρήση ποδήλατου. Δημιούργησαν δικτυακό χώρο ώστε όλοι οι ποδηλάτες της πόλης και όχι μόνο να επικοινωνούν μεταξύ τους, με συζητήσεις πάνω σε θέματα και προβλήματα που τους αφορούν, την διοργάνωση ποδηλατοδρομιών και δράσεων με σεβασμό στη φύση και το περιβάλλον, και την ενθάρρυνση νέων χρηστών ποδήλατου. Και όλα αυτά για μια καλύτερη ποιότητα ζωής στην

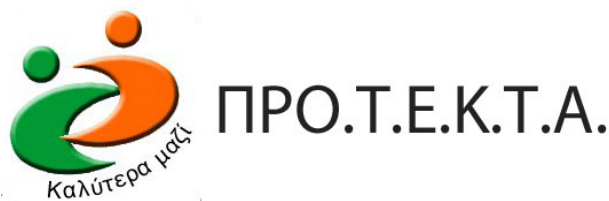
---

³⁸ <http://www.podilatesmesologgiou.gr/>

καθημερινότητα τους και αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους με πιο δημιουργικό και ευχάριστο τρόπο. Επίσης πραγματοποιούν ανοικτές συνελεύσεις και συγκεντρώσεις σε πλατειές και πάρκα.

4.3.5 Προστατεύω Τον Εαυτό μου Και Τους Άλλους (ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α.)

Το ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α.³⁹ πρωτίστως αποσκοπεί στην ενεργοποίηση των εθελοντών μελών του σε επίπεδο δήμου σε θέματα πρόληψης και πολιτικής προστασίας, τα οποία μπορούν να επιταθούν σε δύσκολες καταστάσεις και καταστροφές.

Εικόνα 4.5: Λογότυπο του ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α..

Βασικό στοιχείο του ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α., εκτός των άλλων, είναι η προσφορά σε άλλους και η κοινωνική παρέμβαση. Προσφέρει μια τεράστια δυνατότητα στον εθελοντή μέλος να παρέμβει κοινωνικά, αλλά και να εκφράσει την κοινωνική του αλληλεγγύη με ένα ουσιαστικότερο και αποτελεσματικό τρόπο.

Την παρούσα δύσκολη περίοδο, καταγράφεται από όλους τους Δήμους ιδιαίτερα αυξημένη η ανάγκη ενεργούς συμμετοχής εθελοντών για την υποστήριξη προγραμμάτων κοινωνικής αλληλεγγύης. Μέσω του ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α. η εθελοντική προσφορά αποκτά μεγαλύτερη ελευθερία και αυτονομία κινήσεων, που σε αρκετές περιπτώσεις παρουσιάζεται πιο αποτελεσματική στην κάλυψη αιτημάτων αλλά και προσφέρει περισσότερες δυνατότητες σε ενεργούς πολίτες να ανταποκριθούν στις αυξημένες ανάγκες των συνανθρώπων τους.

4.3.6 Μουσικός Όμιλος Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου (Μ.Ο.Μ) «Ιωσήφ Ρωγών».

---

³⁹ <http://www.protekta.gr/>

Εικόνα 4.6: Λογότυπο του Μ.Ο.Μ «Ιωσήφ Ρωγών».

Η δράση του Μ.Ο.Μ «Ιωσήφ Ρωγών»⁴⁰ δεν περιορίζεται μόνο στο πεδίο των παρελάσεων. Πολλές φορές οι εμφανίσεις τους έχουν συναυλιακό χαρακτήρα. Η πρώτη παράσταση πραγματοποιήθηκε στην εκδήλωση πολυτέκνων στις 13 Νοεμβρίου 2011, περιλάμβανε ένα μικρό πρόγραμμα μουσικών κομματιών και έγινε δεκτή από το κοινό με ένα γερό και ζεστό χειροκρότημα πράγμα που τόνωσε το ηθικό των μουσικών τους καλωσόρισε στα μουσικά δρώμενα της πόλης και τους βοήθησε να συνεχίσουν τις ενέργειες τους με μεγαλύτερη χαρά και ευχαρίστηση ξέροντας πλέον πως είχαν όχι μόνο την στήριξη των ίδιων των μουσικών και των οικογενειών τους αλλά και αξιόλογων πολιτών του Μεσολογγίου.

---

⁴⁰ <http://momiosifrogon.blogspot.gr/>

5 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

Η παρούσα έρευνα έχει σκοπό την εξέταση των απόψεων των φοιτητών του ΤΕΙ Μεσολογγίου για τον εθελοντισμό, ποια είναι η στάση τους και πως αντιλαμβάνονται τον κοινωνικό αυτό θεσμό.

Για τη συγκεκριμένη έρευνα οι στόχοι προσδιορίστηκαν στους εξής:

1. Πληροφόρηση για τον εθελοντισμό:

- Ποια είναι η άποψη τους για τον εθελοντισμό.
- Πως θα χαρακτήριζαν την πληροφόρηση τους σχετικά με τον εθελοντισμό.
- Ποιες είναι οι κύριες πηγές πληροφόρησης για τον εθελοντισμό

2. Στάσεις του ερωτώμενου/ης για την εθελοντική εργασία:

- Προσφορά στο παρελθόν ή τώρα, κάποιου είδους εθελοντικής εργασίας.
- Είδους οργανισμού, προσφοράς εθελοντικής εργασίας.
- Κίνητρο συμμετοχής στον οργανισμό.
- Αξιολόγηση της εμπειρία.
- Έκφραση της κοινωνικής αλληλεγγύης ατομικά.
- Τρόποι έκφρασης της κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Είδος εθελοντικής εργασίας

Οι παραπάνω στόχοι θα εξεταστούν ανάλογα με τα κοινωνικό - δημογραφικά στοιχεία των φοιτητών – ερωτώμενων, καθώς και με το βαθμό αφοσίωσης και ταύτισης με την ιδέα του εθελοντισμού αλλά και το είδος του.

5.2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οι τεχνικές που υλοποιήθηκαν για να διεξαχθεί και να ολοκληρωθεί η παρούσα έρευνα, είναι τρεις⁴¹:

1. Πρωτογενής έρευνα αγοράς, πραγματοποιήθηκε για να συλλεχθούν στοιχεία άμεσα από την αγορά με (συνεντεύξεις, προσωπικές ή τηλεφωνικές, ποιοτική έρευνα).
2. Δευτερογενής έρευνα αγοράς, πραγματοποιήθηκε για να συλλεχθούν στοιχεία έμμεσα από διάφορες πηγές (οικονομικά και εμπορικά στατιστικά στοιχεία, δημογραφικά στοιχεία).
3. Παρατηρήσεις-Συμπεράσματα, τα αποτελέσματα του συλλογισμού της έρευνας.

5.2.1 Πρωτογενής έρευνα

Στην πρωτογενή έρευνα, πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου με ερωτήσεις κλειστού τύπου, για οικονομία χρόνου αλλά χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα στα συμπεράσματα της. Η θεματολογία των ερωτηματολογίων δημιουργήθηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να διαπιστωθεί η στάση του φοιτητή προς την ιδέα του εθελοντισμού.

Ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου έγινε βάσει των ερευνητικών στόχων της έρευνας αυτής. Το ερωτηματολόγιο, εκτός των ερωτήσεων των Δημογραφικών Στοιχείων, χωρίστηκε ακόμη σε 2 ομάδες ερωτήσεων, την πληροφόρηση για τον εθελοντισμό και την στάση του ερωτώμενου/ης για την εθελοντική εργασία. Οι ερωτήσεις έχουν τέτοια σειρά έτσι ώστε να μην επηρεαστεί ο σκοπός για τον οποίο επιλέχθηκαν οι συγκεκριμένες ερωτήσεις ενώ οι απαντήσεις πρέπει να δοθούν αυθόρμητα και να μην προΐδεάζουν τους συμμετέχοντες. Οι ερωτήσεις ήταν κλειστού τύπου.

Οι ομάδες ερωτήσεων ήταν οι εξής⁴²:

- **1^η ομάδα** (Κοινωνικό-Δημογραφικά στοιχεία), αποτελείται από 10 ερωτήσεις για την τμηματοποίηση και την κατηγοριοποίηση των φοιτητών ανάλογα με την στάση τους απέναντι στο κοινωνικό φαινόμενο του εθελοντισμού. Οι ερωτήσεις ήταν οι ακόλουθες:

---

⁴¹ <http://www.keta-pese.gr/index.php>

⁴² Παράρτημα: ερωτηματολόγιο έρευνας.

1. Φύλο
  2. Ηλικία
  3. Τμήμα
  4. Έτος Σπουδών
  5. Κάτοχος άλλου πτυχίου
  6. Κάτοχος ξένης γλώσσας
  7. Μορφωτικό επίπεδο γονέων του ερωτώμενου/ης
  8. Οικογενειακή κατάσταση γονέων του ερωτώμενου/ης
  9. Οικονομική κατάσταση των γονέων του ερωτώμενου/ης
  10. Τρόπος κάλυψης εξόδων διαβίωσης
- **2^η ομάδα**, αποτελείται από 3 ερωτήσεις σχετικά με την πληροφόρηση των φοιτητών για τον εθελοντισμό.
1. Η άποψη για τον εθελοντισμό
  2. Χαρακτηρισμός της πληροφόρηση σχετικά με τον εθελοντισμό
  3. Οι κύριες πηγές πληροφόρησης για τον εθελοντισμό
- **3^η ομάδα**, αποτελείται από 8 ερωτήσεις σχετικά με την στάση του ερωτώμενου/ης για την εθελοντική εργασία.
1. Έχετε προσφέρει στο παρελθόν ή προσφέρετε ακόμη κάποιου είδους εθελοντική εργασία;
  2. Σε τι είδους οργανισμό προσφέρατε εθελοντική εργασία;
  3. Ποιο ήταν το κίνητρό συμμετοχής σας στον οργανισμό αυτό;
  4. Αξιολογείτε την εμπειρία σας
  5. Εκφράζετε την κοινωνική σας αλληλεγγύη ατομικά;
  6. Με ποιους τρόπους εκφράζετε την κοινωνική σας αλληλεγγύη;
  7. Σκοπεύετε να εργαστείτε εθελοντικά στο μέλλον;
  8. Επιθυμείτε να εργαστείτε εθελοντικά σε οργανισμό που ασχολείται με:

5.2.2 Δευτερογενής έρευνα

Στη δευτερογενή έρευνα, χρησιμοποιήθηκε εκτενής βιβλιογραφία που σχετίζεται με το γνωστικό αντικείμενο του εθελοντισμού. Επίσης χρησιμοποιήθηκαν άρθρα από το διαδίκτυο και επιστημονικά άρθρα από εφημερίδες και περιοδικά για τον εθελοντισμό γενικά, στην ευρύτερη περιοχή του Μεσολογγίου αλλά και ειδικότερα στο ΤΕΙ Μεσολογγίου.

Όλα αυτά προηγήθηκαν για να απαντηθεί ο πρώτος ερευνητικός στόχος που είναι, η έννοια και η σημασία του εθελοντισμού.

5.3 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε, για τον καθορισμό του δείγματος της συγκεκριμένης έρευνας, είναι η «κατά συστοιχίες δειγματοληψία». Έτσι δημιουργήθηκε ένα απλό τυχαίο δείγμα.

Ο πληθυσμός αυτής της μελέτης καθορίζεται στους φοιτητές του ΤΕΙ Μεσολογγίου, ανεξαρτήτως τμήματος ή έτους σπουδών.

Βέβαια ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα, διαμορφώνεται και διαφορετική στάση και άποψη για τον εθελοντισμό.

Το Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο, στο 25^ο Πανελλήνιο συνέδριο στατιστικής διευκρινίζει ότι⁴³: «Ως ελάχιστο μέγεθος αστάθμιστου δείγματος, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιεί ως βάση για περαιτέρω αναλύσεις, ορίζονται τα εξήντα (60) άτομα. Σε βάσεις κάτω των 60 ατόμων δεν γίνονται αναλύσεις, ενώ σε βάση αστάθμιστου δείγματος 60 έως 100 ατόμων απαιτείται διευκρινιστική σημείωση, η οποία θα δηλώνει ότι οι συγκεκριμένες αναλύσεις είναι μόνο ενδεικτικές».

Βάση λοιπόν αυτού, το μέγεθος του δείγματος που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα είναι 100 άτομα και οι συγκεκριμένες αναλύσεις είναι ενδεικτικές.

---

⁴³<http://www.esi->

[stat.gr/sites/default/files/proceedings/%CE%A0%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC%2025%CE%BF%CF%85%20%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%AF%CE%BF%CF%85%20%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%B5%CE%B4%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85%20%CE%A3%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82.pdf](http://www.esi-stat.gr/sites/default/files/proceedings/%CE%A0%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC%2025%CE%BF%CF%85%20%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%AF%CE%BF%CF%85%20%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%B5%CE%B4%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85%20%CE%A3%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82.pdf)

Η έρευνα διεξήχθη με την συμπλήρωση ερωτηματολογίων. Θεωρήθηκε απαραίτητο να μη συμπληρωθούν τα ερωτηματολόγια από φοιτητές μόνο στον χώρο του ΤΕΙ αλλά συμπληρώθηκαν και ερωτηματολόγια εκτός του χώρου του ΤΕΙ, ώστε να επιτευχθεί μια έρευνα διασποράς.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από τις 31 Ιανουαρίου 2014 μέχρι τις 14 Μαρτίου 2014.

5.4 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

1. Δεν ήταν δυνατή η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων με προσωπική συνέντευξη των φοιτητών, οι οποίοι παρευρίσκονταν στο ΤΕΙ για εξετάσεις, λόγω έλλειψης χρόνου.
2. Το ποσοστό των ερωτηθέντων είναι μικρό, αλλά λόγω έλλειψης χρόνου και πόρων δε θα μπορούσε στην προκειμένη να πραγματοποιηθεί μεγαλύτερη έρευνα.

Ανεξάρτητα από τους παραπάνω περιορισμούς, κατορθώθηκε η διεξαγωγή συμπερασμάτων για την αποτελεσματικότητα και την αντίληψη των φοιτητών για το πώς βλέπουν τον εθελοντισμό.

6 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιαστούν αναλυτικά τα αποτελέσματα των 100 ερωτηματολογίων που έχουν απαντηθεί κατά τη διάρκεια της ποσοτικής έρευνας.

Το δομημένο ερωτηματολόγιο έχει ερωτήσεις κλειστού τύπου, για οικονομία χρόνου αλλά χωρίς να αλλοιωθούν τα συμπεράσματα. Όπως ειπώθηκε η θεματολογία των ερωτηματολογίων δημιουργήθηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να διαπιστωθεί η στάση του φοιτητή προς την ιδέα του εθελοντισμού.

Ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου έγινε βάσει των ερευνητικών στόχων της έρευνας αυτής. Το ερωτηματολόγιο, εκτός των ερωτήσεων των Δημογραφικών Στοιχείων, χωρίστηκε ακόμη σε 2 ομάδες ερωτήσεων, την πληροφόρηση για τον εθελοντισμό και την στάση του ερωτώμενου/ης για την εθελοντική εργασία. Οι ερωτήσεις έχουν τέτοια σειρά έτσι ώστε να μην επηρεαστεί ο σκοπός για τον οποίο επιλέχθηκαν οι συγκεκριμένες ερωτήσεις ενώ οι απαντήσεις πρέπει να δοθούν αυθόρμητα και να μην προΐδεάζουν τους συμμετέχοντες. Οι ερωτήσεις ήταν κλειστού τύπου.

6.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Οι παρακάτω πίνακες αντιπροσωπεύουν τα κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων που πήραν μέρος στην έρευνα.

6.2.1 Φύλο

Η ισότητα των φύλων αποτελεί προϋπόθεση για βιώσιμη ανάπτυξη, απασχόληση, ανταγωνιστικότητα, οποιαδήποτε έρευνα και κοινωνική συνοχή, και κρίνεται ότι κάθε προσπάθεια ενίσχυσης των πολιτικών ισότητας των φύλων συμβάλλει καθοριστικά στην εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων και στη διασφάλιση της ισόρροπης συμμετοχής γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς, με απώτερο στόχο τη βελτίωση της ίδιας της δημοκρατίας.

6.2.2 Ηλικία

Όπως προκύπτει από την σχετική ερώτηση για την ηλικία, τα περισσότερα άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα (64 άτομα) ανήκουν στην μικρότερη ηλικιακή κλίμακα δηλαδή στις ηλικίες 18-22 ετών.

6.2.3 Τμήμα

Το τμήμα φοίτησης των ερωτώμενων φαίνεται στην 3^η ερώτηση. Παρατηρείται ότι οι περισσότεροι των ερωτηθέντων φοιτητών (43) είναι στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Αυτό βέβαια απορρέει από το γεγονός πως είναι το τμήμα φοίτησής μου.

6.2.4 Έτος σπουδών

Η ενασχόληση με τον εθελοντισμό, από κάθε άνθρωπο, αποτελεί σήμερα μια αναγκαιότητα που επιβάλλουν οι συνθήκες ζωής στη σύγχρονη εποχή. Ο εθελοντισμός διδάσκει τη ζωή.

Στην 4^η ερώτηση, φαίνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων φοιτητών, δηλαδή οι 32 είναι δευτεροετής φοιτητές, και έπονται όλες οι άλλες επιλογές ισόποσες.

6.2.5 Κάτοχος άλλου πτυχίου

Δεν αποτελεί κανόνα αλλά είναι σημαντικό προτέρημα οι πολλαπλές εξειδικεύσεις στην επιλογή εθελοντών. Το αποτέλεσμα είναι, οι 94 από τους ερωτηθέντες φοιτητές δεν είναι κάτοχοι άλλου πτυχίου, σύμφωνα με την 5^η ερώτηση.

6.2.6 Κάτοχος ξένης γλώσσας

Σίγουρα ο γνώστης ξένων γλωσσών, μπορεί να προσφέρει σε πιο πολλά «μέτωπα» εθελοντική εργασία, ακόμη και σε φορείς του εξωτερικού.

Το αποτέλεσμα από τις απαντήσεις στην ερώτηση 6^η ερώτηση⁴⁴ είναι, ότι μόνο οι 14 ερωτηθέντες δεν γνωρίζουν άλλη γλώσσα.

6.2.7 Μορφωτικό επίπεδο γονέων του ερωτώμενου/ης

Από την 7^η ερώτηση: «Μορφωτικό επίπεδο γονέων του ερωτώμενου/ης;», απορρέει ότι οι γονείς του μισού περίπου δείγματος (48 φοιτητές) είναι τελειόφοιτοι του λυκείου αλλά οι περισσότεροι είναι μορφωτικού επιπέδου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό σημαίνει πως οι φοιτητές πιθανώς να είχαν ερεθίσματα από την οικογένεια για την έννοια του εθελοντισμού.

---

⁴⁴ Οι απαντήσεις μπορεί να είναι σε παραπάνω από μία επιλογή.

6.2.8 Οικογενειακή κατάσταση γονέων του ερωτώμενου/ης

Είναι αλήθεια ότι ο νέος όταν δεν έχει οικογενειακά προβλήματα μπορεί πιο εύκολα να «αφιερωθεί» σε τυχόν εθελοντική εργασία. Ακόμη και να παροτρυνθεί από την οικογένειά του. Οι 63 από τους 100 ερωτηθέντες, οι γονείς τους είναι έγγαμοι και σε συμβίωση, ενώ οι υπόλοιποι 37 έχουν άλλης μορφής οικογενειακή κατάσταση.

6.2.9 Οικονομική κατάσταση των γονέων του ερωτώμενου/ης

Εκτός των άλλων και η Οικονομική κατάσταση των γονέων του ερωτώμενου/ης, επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την επιλογή του εθελοντισμού ως έκφραση. Διότι μια οικονομικά ασθενέστερη οικογένεια θα προσπαθήσει να παροτρύνει τα παιδιά/φοιτητές της σε έμμισθη εργασία για την βοήθεια και συμπλήρωση του οικογενειακού προϋπολογισμού. Μόνο οι 16 από τους ερωτηθέντες απάντησαν ότι έχουν πολύ καλή οικογενειακή οικονομική κατάσταση, το οποίο αποτελεί τροχοπέδη στην συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις.

6.2.10 Έξοδα διαβίωσης φοιτητή/τριας

Κάποιος που σπουδάζει και ταυτόχρονα δουλεύει για να καλύψει τα έξοδά του (78 άτομα), είναι πολύ δύσκολο να αφιερώνει χρόνο σε μορφές εθελοντικής εργασίας.

6.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

Οι παρακάτω απαντήσεις αντιπροσωπεύουν την πληροφόρηση για τον εθελοντισμό των ερωτηθέντων φοιτητών/τριων που πήραν μέρος στην έρευνα.

6.3.1 Η άποψη για τον εθελοντισμό

Η άποψη για τις εθελοντικές δράσεις σκιαγραφείται στην 11^η ερώτηση⁴⁵, με επικρατέστερες επιλογές: «Να προσφέρεις αφιλοκερδώς», «Μια καλή πράξη» και «Ενεργοί πολίτες».

---

⁴⁵ Οι ερωτώμενοι μπορούν να επιλέξουν περισσότερες από μια απαντήσεις.

6.3.2 Πληροφόρηση σχετικά με τον εθελοντισμό

Στην 12^η ερώτηση «Πως θα χαρακτηρίζετε την πληροφόρηση σας σχετικά με τον εθελοντισμό;», παρατηρείται πως οι απαντήσεις δίστανται. Όλες οι απαντήσεις από την επιλογή «Ανεπαρκής» έως την επιλογή «Επαρκής» έχουν σχεδόν τον ίδιο αριθμό ατόμων.

6.3.3 Κύριες πηγές πληροφόρησης για τον εθελοντισμό

Βέβαια στην ερώτηση: «Ποιες είναι οι κύριες πηγές πληροφόρησης σας για τον εθελοντισμό;»⁴⁶, η πλειοψηφία (65 άτομα), απάντησε την επιλογή «Ενημέρωση στα πλαίσια της φοίτησης σας», αυτό είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό για τις εθελοντικές δράσεις του ΤΕΙ Μεσολογγίου. Η δεύτερη επιλογή στις προτιμήσεις των φοιτητών είναι η πληροφόρηση από το διαδίκτυο με αριθμό ατόμων, 54.

6.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι παρακάτω απαντήσεις αντιπροσωπεύουν την πληροφόρηση για την στάση του δείγματος σε σχέση με την εθελοντική εργασία.

6.4.1 Προσφορά κάποιου είδους εθελοντικής εργασίας

Οι 83 απο τους ερωτηθέντες ήταν θετικοί στην ερώτηση: «Έχετε προσφέρει στο παρελθόν ή προσφέρετε ακόμη κάποιου είδους εθελοντική εργασία;»⁴⁷. Το θετικό αποτέλεσμα ίσων να οφείλεται στην πληροφόρηση από την ακαδημαϊκή κοινότητα, από τις εθελοντικές δράσεις του ΤΕΙ Μεσολογγίου (Αιμοδοσία) αλλά και από την αλληλεγγύη που διακατέχει τους έλληνες τα τελευταία χρόνια η οποία με την σειρά της ίσως προέρχεται από την οικονομική κρίση της χώρας μας.

---

⁴⁶ Οι ερωτώμενοι μπορούν να επιλέξουν περισσότερες από μια απαντήσεις.

⁴⁷ Όσοι από το δείγμα έχουν απαντήσει την επιλογή «όχι», προχωράν στην 20^η ερώτηση.

6.4.2 Είδους οργανισμού εθελοντικής εργασίας.

Λόγω της παραπάνω ερώτησης το δείγμα πλέον διαμορφώνεται μέχρι την 20^η ερώτηση, σε 83 άτομα⁴⁸.

Από τις απαντήσεις παρατηρείται, ότι οι φοιτητές συμμετείχαν σε περισσότερα από ένα είδος εθελοντικής εργασίας με πλειοψηφία στην υγεία και στην εκπαίδευση/έρευνα⁴⁹.

6.4.3 Κίνητρο συμμετοχής στον οργανισμό εθελοντικής εργασίας

Από τις απαντήσεις της 16^{ης} ερώτησης⁵⁰, το κίνητρο συμμετοχής στον οργανισμό εθελοντικής εργασίας, παρατηρούμε ότι η επιλογή «Συνεργασία με νέα άτομα» συλλέγει τις περισσότερες προτιμήσεις (45 άτομα). Η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου έρχεται τελευταία ως επιλογή στις προτιμήσεις των φοιτητών. Δηλαδή σύμφωνα με τα παραπάνω η εθελοντική εργασία αποτελεί γι' αυτούς στάση ζωής και επιλογή ελεύθερης σκέψης και βούλησης και όχι για «συμπλήρωση» του ελεύθερου χρόνου τους.

6.4.4 Αξιολόγηση της εμπειρίας

Η αξιολόγηση της εμπειρίας των εθελοντών φοιτητών σκιαγραφείται στην 17^η ερώτηση, και φαίνεται στις απαντήσεις. Τις επιλογές «Αρνητική» και «Πάρα πολύ αρνητική», επέλεξαν ελάχιστοι φοιτητές. Αυτό είναι θετικό των εθελοντικών δράσεων και των αποτελεσμάτων τους.

6.4.5 Ατομική έκφραση κοινωνικής αλληλεγγύης

Η ατομική έκφραση κοινωνικής αλληλεγγύης απορρέει από τις απαντήσεις της 16^{ης} ερώτησης. Παρατηρείται η συλλογική έκφραση της κοινωνικής αλληλεγγύης να έχει επιλεγεί από 59 άτομα.

---

⁴⁸ 83 άτομα απάντησαν θετικά στην 14^η ερώτηση «Έχετε προσφέρει στο παρελθόν ή προσφέρετε ακόμη κάποιου είδους εθελοντική εργασία;»

⁴⁹ Οι ερωτώμενοι μπορούν να επιλέξουν περισσότερες από μια απαντήσεις.

⁵⁰ Οι ερωτώμενοι μπορούν να επιλέξουν περισσότερες από μια απαντήσεις.

6.4.6 Τρόποι έκφρασης της κοινωνικής αλληλεγγύης

Οι τρόποι έκφρασης της κοινωνικής αλληλεγγύης απορρέουν από τις απαντήσεις της 19^{ης} ερώτησης⁵¹. Οι επιλογές, «Διάδοση μηνυμάτων μέσα από ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης» και η «Προσφορά τροφίμων/ενδυμάτων σε άστεγους/φτωχούς», αποτελούν τους κυριότερους τρόπους έκφρασης εθελοντικής δράσης.

6.4.7 Συμμετοχή σε μελλοντική εθελοντική εργασία

Στην 20^η ερώτηση «Σκοπεύετε να εργαστείτε εθελοντικά στο μέλλον;»⁵², οι 95 ερωτηθέντες απάντησαν θετικά. Είναι το πλέον ενθαρρυντικό μήνυμα που απορρέει από την παρούσα έρευνα.

6.4.8 Επιθυμία εθελοντικής δράσης

Λόγω της παραπάνω ερώτησης το δείγμα διαμορφώθηκε στα 95 άτομα. Οι επικρατέστερες επιλογές της επιθυμίας εθελοντικής δράσης⁵³ των φοιτητών είναι: η «επιμόρφωση και αναλφαβητισμός», η «αιμοδοσία» και τέλος η «τέχνη και πολιτισμός-αθλητισμός».

---

⁵¹ Οι ερωτώμενοι μπορούν να επιλέξουν περισσότερες από μια απαντήσεις.

⁵² Αν το δείγμα επιλέξει «ΟΧΙ», ολοκληρώθηκε το ερωτηματολόγιο.

⁵³ Το δείγμα διάλεξε έως τρεις επιλογές.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ/ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ/ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι άνθρωποι συμμετέχουν σε δραστηριότητες για να βοηθήσουν ο ένας τον άλλον, να στηρίξουν εκείνους που έχουν ανάγκη, για τη διατήρηση του περιβάλλοντος, αγωνίζονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ή να αναλαμβάνουν δράσεις για να διασφαλιστεί ότι ο καθένας απολαμβάνει μια αξιοπρεπή ζωή. Ο εθελοντισμός είναι ένα μέσο κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης.

Μέσα από τον εθελοντισμό, οι άνθρωποι αποκτούν γνώσεις, δεξιότητες και επεκτείνουν το κοινωνικό τους δίκτυο, το οποίο μπορεί συχνά να οδηγήσει σε νέες ή καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης, καθώς και την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξή τους.

Παρακάτω σκιαγραφείται η πληροφόρηση για τον εθελοντισμό των ερωτηθέντων φοιτητών/τριων που πήραν μέρος στην έρευνα, αλλά και η στάση του δείγματος σε σχέση με την εθελοντική εργασία.

- Η άποψη για τις εθελοντικές δράσεις σκιαγραφείται στην 11^η ερώτηση, με επικρατέστερες επιλογές: «Να προσφέρεις αφιλοκερδώς», «Μια καλή πράξη» και «Ενεργοί πολίτες».
- Στην 12^η ερώτηση «Πως θα χαρακτηρίζετε την πληροφόρησή σας σχετικά με τον εθελοντισμό;», παρατηρείται πως οι απαντήσεις δίστανται. Όλες οι απαντήσεις από την επιλογή «Ανεπαρκής» έως την επιλογή «Επαρκής» έχουν σχεδόν τον ίδιο αριθμό ατόμων.
- Στην ερώτηση: «Ποιες είναι οι κύριες πηγές πληροφόρησής σας για τον εθελοντισμό;», η πλειοψηφία (65 άτομα), απάντησε την επιλογή «Ενημέρωση στα πλαίσια της φοίτησής σας», αυτό είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό για τις εθελοντικές δράσεις του ΤΕΙ Μεσολογγίου. Η δεύτερη επιλογή στις προτιμήσεις των φοιτητών είναι η πληροφόρηση από το διαδίκτυο με αριθμό ατόμων, 54.
- Οι 83 από τους 100 ερωτηθέντες ήταν θετικοί στην ερώτηση: «Έχετε προσφέρει στο παρελθόν ή προσφέρετε ακόμη κάποιου είδους εθελοντική εργασία;». Το θετικό αποτέλεσμα ίσως να οφείλεται στην πληροφόρηση από την ακαδημαϊκή κοινότητα, από τις εθελοντικές δράσεις του ΤΕΙ Μεσολογγίου (Αιμοδοσία) αλλά και από την αλληλεγγύη που διακατέχει τους Έλληνες τα τελευταία χρόνια, η οποία με την σειρά της προέρχεται ίσως από την οικονομική κρίση της χώρας μας.

- Ακόμη παρατηρείται ότι οι φοιτητές συμμετείχαν σε περισσότερα από ένα είδος εθελοντικής εργασίας με πλειοψηφία στην υγεία και στην εκπαίδευση/έρευνα.
- Από τις απαντήσεις της 16^{ης} ερώτησης, το κίνητρο συμμετοχής στον οργανισμό εθελοντικής εργασίας, παρατηρείται ότι η επιλογή «Συνεργασία με νέα άτομα» συλλέγει τις περισσότερες προτιμήσεις (45 άτομα). Η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου έρχεται τελευταία ως επιλογή στις προτιμήσεις των φοιτητών. Δηλαδή σύμφωνα με τα παραπάνω η εθελοντική εργασία αποτελεί γι' αυτούς στάση ζωής και επιλογή ελεύθερης σκέψης και βούλησης και όχι για «συμπλήρωση» του ελεύθερου χρόνου τους.
- Η αξιολόγηση της εμπειρίας των εθελοντών φοιτητών σκιαγραφείται στην 17^η ερώτηση. Τις επιλογές «Αρνητική» και «Πάρα πολύ αρνητική», επέλεξαν ελάχιστοι φοιτητές. Αυτό είναι θετικό των εθελοντικών δράσεων και των αποτελεσμάτων τους.
- Η ατομική έκφραση κοινωνικής αλληλεγγύης απορρέει από τις απαντήσεις της 16^{ης} ερώτησης. Παρατηρείται η συλλογική έκφραση της κοινωνικής αλληλεγγύης να έχει επιλεγεί από 59 άτομα.
- Οι τρόποι έκφρασης της κοινωνικής αλληλεγγύης απορρέουν από τις απαντήσεις της 19^{ης} ερώτησης⁵⁴. Οι επιλογές, «Διάδοση μηνυμάτων μέσα από ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης» και η «Προσφορά τροφίμων/ενδυμάτων σε άστεγους/φτωχούς», αποτελούν τους κυριότερους τρόπους έκφρασης εθελοντικής δράσης.
- Στην 20^η ερώτηση «Σκοπεύετε να εργαστείτε εθελοντικά στο μέλλον;», οι 95 φοιτητές απάντησαν θετικά. Είναι το πλέον ενθαρρυντικό μήνυμα που απορρέει από την παρούσα έρευνα.
- Οι επικρατέστερες επιλογές της επιθυμίας εθελοντικής δράσης των φοιτητών είναι: η «επιμόρφωση και αναλαβητισμός», η «αιμοδοσία» και τέλος η «τέχνη και πολιτισμός-αθλητισμός».

Από την θεωρητική προσέγγιση του θέματος αλλά και τις απαντήσεις των φοιτητών, απορρέει ότι ο εθελοντισμός θεωρείται μια αλτρονιστική δραστηριότητα και έχει σκοπό να προωθήσει την καλοσύνη ή τη βελτίωση της ποιότητας της ανθρώπινης ζωής. Σε αντάλλαγμα, η δραστηριότητα αυτή μπορεί να παράγει ένα αίσθημα αυτοεκτίμησης και σεβασμού. Δεν υπάρχει οικονομικό όφελος για το άτομο, τον εθελοντή. Ο εθελοντισμός είναι επίσης γνωστός για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την κοινωνικοποίηση και τη διασκέδαση. Έχει

---

⁵⁴ Οι ερωτώμενοι μπορούν να επιλέξουν περισσότερες από μια απαντήσεις.

επίσης ως στόχο να δημιουργήσει τις κατάλληλες επαφές για πιθανή απασχόληση μελλοντικά

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία:

- Ανθόπουλος Χ., «Εθελοντισμός, Αλληλεγγύη και δημοκρατία: Η εθελοντική δράση στην συνταγματική προοπτική», Εκδόσεις: Οξύ, Έτος έκδοσης: 2000
- Αφουξενίδης Α., «Η δυναμική και τα όρια της κοινωνίας πολιτών. Ζητήματα management & διαχείρισης έργων από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις», Εκδόσεις: Προπομπός, 2008
- Καλλιακμάνης Β., «Εθελοντισμός και κοινωνική ευθύνη», Εκδόσεις: Σταμούλη Α.Ε., Έτος έκδοσης: 2002
- Φραγκονικολόπουλος Χ., «Ο παγκόσμιος ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων Δυναμική και αδυναμίες στην παγκόσμια διακυβέρνηση» Εκδόσεις: Σιδέρης Ι., 2007
- Giddens A., «Κοινωνιολογία. Το βοήθημα του φοιτητή», Τόμος: 2ος, Εκδόσεις: Gutenberg, 2002

Μελέτες – Συγγράμματα – Εισηγήσεις:

- Συνθήκη Λισσαβόνας: http://europa.eu/lisbon_treaty/index_el.htm
- Σύγγραμμα του Πάντειου Πανεπιστημίου, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, 30 Νοεμβρίου-1 Δεκεμβρίου 2007:

http://pandemos.panteion.gr/getfile.php?uri=http://localhost:8080/fedora/objects/iid:601/d_atastreams/PDF1/content&mimetype=application%2Fpdf&filename=Giannis+Voulgaris.pdf

Ιστοσελίδες:

- Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εθελοντισμού:
  - <http://www.netvol.eu/280/4426.aspx>
- Ευρωπαϊκή Εθελοντική Υπηρεσία:
  - http://www.elix.org.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=64&Itemid=84&PHPSESSID=364af5461fa6de4b3ea0ca11ef2a2876

- Το Ελληνικό Κέντρο Προώθησης του Εθελοντισμού:
  - <http://www.anthropos.gr/default.Asp>
- Online ετυμολογικό λεξικό:
  - <http://www.etymonline.com/index.php?term=volunteer>
- Ο Στρατός της Σωτηρίας:
  - <http://www.salvationarmy.gr/>
- Nonprofit Charitable Orgs:
  - <http://nonprofit.about.com/od/volunteers/tp/goodvolunteer.htm>
- Communications:
  - http://www.coyotecomunications.com/tech/npo_and_net_history.shtml
- Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Μεσολογίου:

<http://www.teimes.gr/wwwgr/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Α.ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Ερωτηματολόγιο συμπεριφοράς και αντίληψης των φοιτητών του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας, για τον εθελοντισμό.

(Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος πτυχιακής εργασίας)

Α. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1.Φύλο:

- Άντρας
- Γυναίκα

2.Ηλικία

- 18 έως 22
- 23 και άνω

3.Τμήμα

4.Έτος Σπουδών:

- 1^ο
- 2^ο
- 3^ο
- 4^ο
- Πτυχίο
- Μεταπτυχιακό

5.Κάτοχος άλλου πτυχίου:

- Ναι
- Όχι

6.Κάτοχος ξένης γλώσσας:

- Αγγλικά

- Γαλλικά
- Γερμανικά
- Άλλη
- Όχι

7.Μορφωτικό επίπεδο γονέων του ερωτώμενου/ης:

- Αναλφάβητος
- Δημοτικό
- Γυμνάσιο
- Λύκειο
- Τριτοβάθμια εκπαίδευση
- Μεταπτυχιακές Σπουδές

8.Οικογενειακή κατάσταση γονέων του ερωτώμενου/ης:

- Έγγαμοι-σε συμβίωση
- Σε διάσταση
- Διαζευγμένοι
- Χήρος/Χήρα
- Άγαμος γονέας

9.Οικονομική κατάσταση των γονέων του ερωτώμενου/ης:

- Πολύ καλή
- Καλή
- Μέτρια
- Καθόλου μέτρια

10.Τα έξοδα διαβίωσης σας καλύπτονται από:

- Οικογένεια
- Προσωπική εργασία
- Και από τα δύο

B. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

11.Ποια είναι η άποψη σου για τον εθελοντισμό;

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μια απαντήσεις)

- Προσφορά βοήθειας στον αναξιοπαθόντα συνάνθρωπο

- Να προσφέρεις αφιλοκερδώς
- Ενεργοί πολίτες
- Μια καλή πράξη
- Η πράξη με ελεύθερη βούληση
- Η προσφορά σε κάποιον που έχει ανάγκη
- Ανιδιοτελής βοήθεια χωρίς ανταλλάγματα
- Προσφορά χρηματικής βοήθειας
- Δεν έχω άποψη

12.Πως θα χαρακτηρίζετε την πληροφόρησή σας σχετικά με τον εθελοντισμό;

- Ανεπαρκής
- Μάλλον Ανεπαρκής
- Μέτρια
- Μάλλον Επαρκής
- Επαρκής

13.Ποιες είναι οι κύριες πηγές πληροφόρησής σας για τον εθελοντισμό;

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μια απαντήσεις)

- Τηλεόραση
- Εφημερίδα
- Διαδίκτυο
- Ενημέρωση στα πλαίσια της φοίτησής σας
- Οικογενειακό περιβάλλον
- Από εθελοντικές οργανώσεις
- Άλλο

Γ. ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ/ΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

14.Έχετε προσφέρει στο παρελθόν ή προσφέρετε ακόμη κάποιου είδους εθελοντική εργασία;

Αν όχι προχωρήστε στην ερώτηση 20

- Ναι
- Όχι

15.Σε τι είδους οργανισμό προσφέρατε εθελοντική εργασία;

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μια απαντήσεις)

- Πολιτισμός και ψυχαγωγία
- Εκπαίδευση και έρευνα
- Υγεία
- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Περιβάλλον
- Άλλο

16. Ποιο ήταν το κίνητρό συμμετοχής σας στον οργανισμό αυτό;

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μια απαντήσεις)

- Κοινωνική προσφορά-αλληλεγγύη
- Απόκτηση χρήσιμων γνώσεων και δεξιοτήτων
- Συνεργασία με νέα άτομα
- Εμπλουτισμού βιογραφικού
- Αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου
- Άλλο

17. Αξιολογείτε την εμπειρία σας

σε μια κλίμακα από το 1 έως το 5 (1=πάρα πολύ αρνητική και 5=πάρα πολύ θετική)

	1	2	3	4	5	
πάρα πολύ αρνητική	☐	☐	☐	☐	☐	πάρα πολύ θετική

18. Εκφράζετε την κοινωνική σας αλληλεγγύη ατομικά;

- Ναι
- Όχι

19. Με ποιους τρόπους εκφράζετε την κοινωνική σας αλληλεγγύη:

Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μια απαντήσεις

- Δωρεές σε ιδρύματα
- Συμμετοχή σε εράνους
- Προσφορά τροφίμων/ενδυμάτων σε άστεγους/φτωχούς
- Διάδοση μηνυμάτων μέσα από ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης
- Άλλο

20. Σκοπεύετε να εργαστείτε εθελοντικά στο μέλλον;

(Αν ΟΧΙ, ολοκληρώσατε το ερωτηματολόγιο)

- Ναι, επιθυμώ να εργαστώ
- Όχι, δεν επιθυμώ να εργαστώ

21.Επιθυμείτε να εργαστείτε εθελοντικά σε οργανισμό που ασχολείται με:

Διαλέξτε έως τρεις επιλογές:

- Πρόληψη/ υποστήριξη στην τοπική κοινότητα
- Υπηρεσίες φροντίδας Ηλικιωμένων
- Θέματα ισότητας φύλου
- Άτομα με αναπηρία
- Άτομα με ψυχική ασθένεια
- Αστεγους/ Φτωχούς / Άνεργους
- Ανθρώπινα Δικαιώματα
- Επιμόρφωση και αναλφαβητισμός
- Αιμοδοσία
- Τέχνη και Πολιτισμός-Αθλητισμός
- Προστασία φυσικού περιβάλλοντος
- Φιλανθρωπικές δράσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα
- Φιλοζωικές οργανώσεις